

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

NACRT

P.Z.E. br.

**PRIJEDLOG OPĆEG POREZNOG ZAKONA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2008.

PRIJEDLOG OPĆEG POREZNOG ZAKONA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Općeg poreznog zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. alineji 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 41/01-pročišćeni tekst i 55/01-ispravak).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Opći porezni zakon (Narodne novine, br. 127/00, 86/01-ispravak i 150/02) prvi je cjeloviti zakon o porezno-postupovnom pravu Republike Hrvatske.

Riječ je o poreznom instrumentu koji uređuje sve bitne značajke porezno-pravnog odnosa, to jest prava i obveze sudionika u tom odnosu (poreznih tijela i poreznih obveznika), te postupovne odredbe za njihovu primjenu.

Ono što je prije bilo sadržano u brojnim posebnim poreznim propisima, obuhvaćeno je i sustavno razrađeno u jedinstvenom Općem poreznom zakonu, čime je izbjegnuto višestruko ponavljanje unošenjem istih odredaba u posebne porezne propise (odredbe o zastari, ovrsi, odgodi i obročnom plaćanju poreza i dr.).

Posebnim poreznim propisima prepušteno je samo uređivanje pitanja koja nisu obuhvaćena Općim poreznim zakonom, odnosno koja nisu zajednička za sve poreze ili iziskuju posebna rješenja (drugačija od onih što ih predviđa Opći porezni zakon). To se odnosi na propisivanje pojedinih vrsta poreza i na posebnosti u pogledu njihova određivanja i ubiranja. Novom strukturom poreznih propisa stvoreni su uvjeti za njihovu jedinstvenu i pravilnu primjenu.

Donošenje predloženoga Općeg poreznog zakona potrebno je radi usklađivanja hrvatskoga poreznog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, i to s Direktivom 77/799 EEZ-a, Direktivom 2008/55 EZ-a i Direktivom 2003/48 EZ-a, koje se odnose na administrativnu suradnju između država članica Europskih zajednica za područje poreza te razmjenu informacija između država članica Europskih zajednica o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje.

Prema tome, cilj predloženoga Zakona jest usklađivanje hrvatskoga poreznog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije radi priprema Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji.

Osim navedenoga, a imajući na umu iskustva i nedoumice u dosadašnjoj primjeni važećeg Općeg poreznog zakona (primjenjuje se od 1. siječnja 2001.), ocijenjeno je da su potrebne određene intervencije u sadržaju toga Zakona te da treba preciznije odrediti (definirati) pojedine njegove odredbe, izmijeniti ih ili dopuniti, odnosno unijeti nove.

Preciznijim i boljim rješenjima pojedinih pitanja predloženi bi Zakon trebao pridonijeti pravilnoj, dosljednoj i jedinstvenoj primjeni poreznih propisa i propisa o drugim javnim davanjima i njihovoj transparentnosti, a to su bitni elementi jačanja pravne države i zaštite prava pojedinaca. Na taj način, te usklađivanjem s pravnom stečevinom Europske unije, predloženi bi Zakon u odnosu na sadašnje stanje trebao značiti kvalitativan pomak i važan doprinos poreznom zakonodavstvu u Republici Hrvatskoj.

Predloženi je Zakon sadržajno koncipiran i sistematiziran kao važeći Zakon, s tim da su, kao što je navedeno, pojedine odredbe preciznije određene, izmijenjene ili dopunjene, odnosno unesene su nove.

Zakon je podijeljen u dvanaest glava. Unutar pojedinih glava odredbe su sistematizirane po naslovima, a uz svaku odredbu stavljen je podnaslov kao sažetak njezina sadržaja.

Prvi dio Zakona odnosi se na opće odredbe, načela i osnovna određenja (definiranje) pojmova koji se u Zakonu koriste. U odnosu na sadašnje stanje precizirano je što se smatra drugim javnim davanjima, a to su sva davanja koja su glede utvrđivanja i/ili naplate odnosno nadzora posebnim propisima stavljena u nadležnost poreznog tijela.

Definira se pojam porezne tajne kojom se smatraju svi podaci koje porezni obveznik sam iznosi u poreznom postupku te svi drugi podaci u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže porezno tijelo. Taksativno su navedeni slučajevi kada se smatra da obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena.

Postupanje u dobroj vjeri (*bona fides*) određuje se kao standard ponašanja sudionika porezno-pravnog odnosa, to jest kao savjesno i pošteno postupanje u skladu sa zakonom, a što će detaljnije biti razrađeno provedbenim propisom. Uvodi se definicija poreznog broja kojim se za potrebe oporezivanja smatra osobni identifikacijski broj propisan posebnim zakonom.

U okviru postupovnih odredbi potpunije je definiran pojam poreznog akta kao temeljnog oblika djelovanja poreznog tijela i na učinkovitiji način uređeno je pitanje osobne dostave poreznog akta.

Uveden je institut odustanka od porezne prijave, promijenjen je način ispravka porezne prijave, definiran je skraćeni postupak i propisan rok za donošenje rješenja po godišnjoj poreznoj prijavi.

Novost u Zakonu jest i uvođenje elektroničke obrade podataka korištenjem suvremenih dostignuća informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Institut poreznog nadzora uređen je suvremenije koristeći pri tome praksu zemalja Europske unije, dok su odredbe koje se odnose na ovrhu pojašnjene i preciznije određene.

Ugrađene su nove glave koje se odnose na administrativnu suradnju između država članica Europskih zajednica za područje poreza kao bitnog čimbenika za otkrivanje i smanjivanje poreznih prijevара (utaja) te razmjenu informacija između država članica Europskih zajednica o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje.

Povećane su kazne za porezne prekršaje, predviđeni su i neki novi prekršaji, te je Zakon usklađen s Prekršajnim zakonom.

Predviđeno je da Zakon stupi na snagu 1. siječnja 2009., osim odredaba koje se odnose na administrativnu suradnju između država članica Europskih zajednica za područje poreza, te na razmjenu informacija između država članica Europskih zajednica o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje, a koje će stupiti na snagu danom prijema Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom:

- definirati sadržaj i područje primjene Općeg poreznog zakona,
- odrediti načela oporezivanja,
- definirati porezni broj,
- definirati porezno-pravni odnos,
- definirati porezno-dužnički odnos,
- propisati postupak za utvrđivanje i naplatu poreza,
- propisati skraćeni postupak,
- definirati pojam poreznog akta te na učinkovit način urediti pitanje osobne dostave poreznog akta,
- uvesti elektroničku obradu podataka korištenjem suvremenih dostignuća informatičko-komunikacijske tehnologije,
- urediti institut zastare,
- urediti institut poreznog nadzora,
- propisati ovršni postupak,
- propisati vrste pravnih lijekova i postupak,
- ugraditi glave koje se odnosi na administrativnu suradnju između država članica Europskih zajednica, za područje poreza,
- ugraditi glave koje se odnosi na razmjenu informacija između država članica Europskih zajednica o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje,
- propisati kazne za porezne prekršaje i Zakon uskladiti s Prekršajnim zakonom,
- propisati nadležnost za donošenje provedbenih propisa
- propisati stupanje na snagu Zakona i odgoditi početak primjene odredbi koje se odnose na administrativnu suradnju i razmjenu informacija između država članica Europskih zajednica do dana prijema RH u EU.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Budući da se ovim Zakonom hrvatsko porezno zakonodavstvo usklađuje s propisima Europske unije, temeljem članka 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 6/02.-pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04, 39/08 i 86/08) predlaže se da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku, objedinjujući prvo i drugo čitanje.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA OPĆEG POREZNOG ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Konačnog prijedloga Općeg poreznog zakona s obrazloženjem.

KONAČNI PRIJEDLOG OPĆEG POREZNOG ZAKONA

I. TEMELJNE ODREDBE

Opća odredba

Članak 1.

Ovaj Zakon uređuje odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima, ako posebnim zakonima o pojedinim vrstama poreza i drugim javnim davanjima nije uređeno drugačije i predstavlja zajedničku osnovu poreznog sustava.

Oblici javnih davanja

Članak 2.

(1) Javna davanja u smislu ovoga Zakona jesu porezi i druga javna davanja.

(2) Porezi su novčana davanja i prihod su proračuna koji se koristi za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka. Porezi se ne smatraju povremenim davanjima.

(3) Drugim javnim davanjima smatraju se carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela.

(4) Carina je novčano davanje koje se plaća pri uvozu i izvozu.

(5) Pristojbe su novčana davanja koja se plaćaju za određenu činidbu ili za korištenje određenoga javnog dobra.

(6) Doprinosi su novčana davanja koja se plaćaju za korištenje određenih usluga ili ostvarivanja prava.

(7) Naknada za koncesiju jest novčano davanje za pravo gospodarskoga korištenja prirodnih bogatstava i drugih dobara za koje je zakonom određeno da su od državnog interesa, za pravo obavljanja djelatnosti od državnog interesa te za izgradnju i korištenje objekata i postrojenja potrebnih za obavljanje tih djelatnosti.

(8) Odredbe ovoga Zakona propisane za poreze na odgovarajući način primjenjuju se i na druga javna davanja (u nastavku: porezi) propisana ovim Zakonom, ako ovim Zakonom ili posebnim propisima nije uređeno drugačije.

Pojam poreznog tijela

Članak 3.

Porezno tijelo jest tijelo državne uprave, tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave ili tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Odnos ovoga Zakona prema Zakonu o općem upravnom postupku

Članak 4.

Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na postupanje poreznih tijela primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku.

II. NAČELA OPOREZIVANJA

Primjena poreznih propisa

Članak 5.

U postupku oporezivanja primjenjuju se propisi koji su bili na snazi u vrijeme nastanka činjenica na kojima se temelji oporezivanje.

Postupak poreznih tijela

Članak 6.

(1) Porezno tijelo dužno je zakonito utvrđivati sva prava i obveze iz porezno-pravnog odnosa.

(2) Porezno tijelo dužno je utvrđivati sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke, pri čemu je s jednakom pažnjom dužno utvrditi i one činjenice koje idu u prilog poreznog obveznika. Koje će se radnje u postupku poduzimati i u kojem opsegu, određuje porezno tijelo.

(3) Porezno tijelo treba porezne obveznike poticati na podnošenje poreznih prijava. Porezno tijelo dužno je upozoriti sudionike porezno-pravnog postupka na njihova prava i obveze u postupku.

(4) Porezno tijelo dužno je uspostaviti sustav informiranja koji će poreznim obveznicima omogućavati jedinstven, suvremen i što lakši pristup informacijama, objavljujući na svojim internetskim stranicama porezne propise i njihove izmjene i dopune.

(5) Ako porezni obveznik predaje ispravu na stranom jeziku i pismu koji nije u službenoj uporabi kod poreznog tijela, porezno tijelo odredit će rok u kojem će porezni obveznik dostaviti ovjereni prijevod isprave na hrvatski jezik i latinično pismo.

(6) Ako porezni obveznik ne dostavi ovjereni prijevod iz stavka 5. ovoga članka u određenom roku, porezno tijelo prevest će isprave o trošku poreznog obveznika.

Pravo na očitovanje

Članak 7.

Prije donošenja poreznog akta kojim se utvrđuju prava i obveze poreznog obveznika, porezno tijelo mora poreznom obvezniku omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima koje su bitne za donošenje poreznog akta.

Obveza čuvanja porezne tajne

Članak 8.

(1) Porezno tijelo dužno je kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ne smatra se poreznom tajnom:

1. podatak o datumu upisa u sustav poreza na dodanu vrijednost ili ispisa iz sustava poreza na dodanu vrijednost,
2. podatak o poreznim obveznicima koji su davali lažne podatke s ciljem umanjenja svoje ili tuđe obveze poreza na dodanu vrijednost (kružne prijevare poreza na dodanu vrijednost) ako je to utvrđeno u porezno-pravnom postupku.

(3) Obveza čuvanja porezne tajne iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na sve službene osobe poreznog tijela, vještake i druge osobe koje su uključene u porezni postupak.

(4) Obveza čuvanja porezne tajne je povrijeđena ako se činjenice navedene u stavku 1. ovoga članka neovlašteno koriste ili objave.

(5) Obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena:

1. ako se poreznom jamcu omogućí uvid u podatke o poreznom obvezniku bitne za njegov odnos prema poreznom obvezniku,
2. ako se članove društva osoba upozna s činjenicama bitnima za oporezivanje društva,
3. ako se iznose podaci tijekom poreznog, prekršajnog ili sudskog postupka,
4. ako se iznose podaci uz pismeni pristanak osobe na koju se ti podaci odnose,
5. ako se iznose podaci za potrebe naplate poreznog duga,
6. ako se podaci daju na zahtjev drugog tijela javne vlasti koje po službenoj dužnosti traži podatke nužne za ostvarivanje prava pred tim tijelom povodom zahtjeva stranke u postupku, a koje bi inače stranka trebala sama pribaviti,
7. ako ustrojstvene jedinice Ministarstva financija međusobno dostavljaju podatke koji mogu biti od utjecaja na utvrđivanje prava i obveza poreznih obveznika,
8. ako se podaci daju temeljem ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji su u primjeni u Republici Hrvatskoj,
9. ako se podaci daju u skladu s postupkom propisanim ovim Zakonom za pružanje i dobivanje pravne pomoći i
10. ako se podaci daju u skladu s postupkom propisanim ovim Zakonom o administrativnoj suradnji i razmjeni informacija između država članica Europskih zajednica.

(6) Obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena u slučaju kada porezno tijelo bez posebnog zahtjeva dostavlja drugom tijelu javne vlasti podatke za koje je saznalo tijekom vođenja poreznog postupka, ako postoji sumnja u postojanje kaznenog djela, kršenje zakona ili drugog propisa za čije je provođenje nadležno neko drugo tijelo javne vlasti.

(7) Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na obvezu čuvanja porezne tajne na odgovarajući način primjenjuje se Zakon o tajnosti podataka i Zakon o zaštiti osobnih podataka.

Obveza postupanja u dobroj vjeri

Članak 9.

(1) Sudionici porezno-pravnog odnosa dužni su postupati u dobroj vjeri.

(2) Postupanje u dobroj vjeri znači savjesno i pošteno postupanje u skladu sa zakonom.

(3) Ministar financija će pravilnikom propisati način postupanja u dobroj vjeri.

Gospodarski pristup

Članak 10.

(1) Porezne činjenice utvrđuju se prema njihovoj gospodarskoj biti.

(2) Ako je prihod, dohodak, dobit ili druga procjenjiva korist ostvarena bez pravne osnove, porezno tijelo utvrdit će poreznu obvezu u skladu s posebnim zakonom kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.

(3) Ako je u kaznenom ili prekršajnom postupku pravomoćnom odlukom izrečena zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi ostvarene protupravnom radnjom, porezni akt kojim je utvrđena porezna obveza poništiti će se na zahtjev poreznog obveznika.

Prividni pravni poslovi

Članak 11.

Ako se prividnim pravnim poslom prikriva neki drugi pravni posao, tada je osnova za utvrđivanje porezne obveze prikriveni pravni posao.

III. POREZNO - PRAVNI ODNOS

Porezno - pravni odnos

Članak 12.

(1) Porezno - pravni odnos u smislu ovoga Zakona jest odnos između poreznog tijela i poreznog obveznika koji obuhvaća njihova prava i obveze u poreznom postupku.

(2) Sudionici porezno - pravnog odnosa jesu porezno tijelo i porezni obveznik te osobe koje prema odredbama ovoga Zakona jamče za plaćanje poreza.

Porezni obveznik

Članak 13.

Porezni obveznik je svaka osoba koja je kao takva određena zakonom kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.

Porezni broj

Članak 14.

(1) Poreznim brojem za potrebe oporezivanja smatra se osobni identifikacijski broj propisan posebnim zakonom.

(2) Porezna uprava koristi osobni identifikacijski broj za povezivanje i objedinjavanje podataka iz službenih evidencija koje vode tijela javne vlasti te podataka prikupljenih na drugi način o imovini koju posjeduje fizička osoba.

Punomoćnik, pomagač i porezni savjetnik

Članak 15.

(1) Porezni obveznik može imati punomoćnika, pomagača i poreznog savjetnika.

(2) Punomoćnik je osoba koja zastupa poreznog obveznika u okviru dobivene punomoći i u njegovo ime može poduzimati radnje u poreznom postupku.

(3) Pomagač je osoba koja nastupa uz nazočnost poreznog obveznika i pomaže mu savjetima. Izjava pomagača smatra se izjavom poreznog obveznika samo ako porezni obveznik danij izjavi odmah ne proturječi. Pomagač nije ovlašten u ime poreznog obveznika poduzimati radnje u poreznom postupku kao njegov zastupnik.

(4) Porezni savjetnik je osoba koja obavlja poslove savjetovanja poreznog obveznika u poreznom postupku pred poreznim tijelima. Ako nastupa i kao punomoćnik poreznog obveznika, mora imati punomoć za obavljanje tih poslova. Obavljanje djelatnosti poreznog savjetnika uređuje se posebnim zakonom.

Obveze zakonskih zastupnika, upravitelja imovine i osoba s pravom raspolaganja imovinom

Članak 16.

(1) Zakonski zastupnici fizičkih i pravnih osoba i zastupnici ili upravitelji udruženih osoba i imovinskih masa bez pravne osobnosti moraju ispunjavati porezne obveze osoba koje zastupaju.

(2) Ako udružene osobe bez pravne osobnosti (dalje u tekstu: udružene osobe) nemaju zastupnika ili upravitelja, obveze u smislu stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati članovi udruženja. Smatrat će se da je svaki član udruženja porezni obveznik.

(3) Za imovinske mase bez pravne osobnosti koje nemaju zastupnika ili upravitelja, poreznim obveznicima smatrat će se svi njihovi vlasnici.

(4) Ako imovinom upravlja druga osoba, smatrat će se poreznim obveznikom za porezne obveze koje proistječu iz imovine kojom upravlja.

(5) Tko stvarno koristi ili raspolaže tuđom imovinom bez pravne osnove, smatrat će se poreznim obveznikom za porezne obveze koje proistječu iz korištenja ili raspolaganja tom imovinom.

Zastupnik po službenoj dužnosti

Članak 17.

(1) Porezno tijelo će po službenoj dužnosti postaviti zastupnika:

1. poreznom obvezniku nepoznatog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta,
2. nepoznatom vlasniku imovine koja je predmet poreznog postupka.

(2) Ako je porezni obveznik fizička osoba koja nije poslovno sposobna i nema zakonskog zastupnika, porezno tijelo podnijet će zahtjev nadležnom sudu za postavljanje zastupnika.

(3) Za zastupnika po službenoj dužnosti može se postaviti porezni savjetnik, odvjetnik ili druga osoba koja ima potrebno stručno znanje za obavljanje zastupanja.

(4) Zastupnik iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima pravo na nagradu i nadoknadu troškova zastupanja. Visinu nagrade i nadoknadu troškova utvrđuje i isplaćuje porezno tijelo prema pravilniku koji donosi ministar financija.

(5) Porezno tijelo ima pravo potraživati od poreznog obveznika povrat sredstava isplaćenih za nagrade i nadoknadu troškova zastupnika iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

IV. POREZNO - DUŽNIČKI ODNOS

1. Opće odredbe

Pojam porezno - dužničkog odnosa

Članak 18.

(1) Porezno - dužnički odnos u smislu ovoga Zakona je dio porezno - pravnog odnosa u kojem sudionici porezno - dužničkog odnosa ostvaruju svoja prava i obveze.

(2) Sudionici porezno - dužničkog odnosa jesu porezno tijelo, porezni obveznik i porezni jamac.

Prava iz porezno - dužničkog odnosa

Članak 19.

(1) Porezno tijelo u porezno - dužničkom odnosu ima pravo na naplatu:

1. poreza,
2. kamata i novčanih kazni,
3. novčanih činidbi po osnovi odgovornosti iz poreznog jamstva.

(2) Porezni obveznik ili osoba koja je preplatila porez ili od koje je bez pravne osnove porez naplaćen ima pravo na:

1. povrat preplaćenog poreza ili poreza plaćenog bez pravne osnove,
2. kamate na porez koji je plaćen bez pravne osnove.

Nastanak prava iz porezno - dužničkog odnosa

Članak 20.

(1) Porezno tijelo u porezno-dužničkom odnosu ima prava iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona od dana dospelosti tražbine po osnovi poreza.

(2) Porezni obveznik ili druga osoba u porezno-dužničkom odnosu ima prava iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona od dana kada je porezno tijelo primilo od poreznog obveznika ili druge osobe iznos preplaćenog poreza ili poreza plaćenog bez pravne osnove.

Podmirenje obveza iz porezno-dužničkog odnosa od solidarnog dužnika i treće osobe

Članak 21.

(1) Obveze iz porezno-dužničkog odnosa za poreznog obveznika mogu podmiriti i treće osobe.

(2) Osobe od kojih svaka ima obvezu podmiriti isti porezni dug jesu solidarni dužnici. Svaki solidarni dužnik obavezan je podmiriti cjelokupni porezni dug. Porezno tijelo odlučuje od kojeg će solidarnog dužnika naplatiti porezni dug i u kojoj visini.

(3) Ispunjenjem obveze jednoga solidarnog dužnika, prestaje porezno-dužnički odnos svih solidarnih dužnika.

Položaj pravnih sljednika

Članak 22.

(1) Univerzalni pravni sljednik u cijelosti preuzima pravni položaj pravnog prednika, osim obveza po osnovi izrečenih novčanih kazni pravnom predniku.

(2) Nasljednici su dužni platiti obveze iz porezno-dužničkog odnosa do visine vrijednosti naslijeđene imovine, osim obveza po osnovi izrečenih novčanih kazni ostavitelju.

(3) Vrijednost naslijeđene imovine utvrđuje porezno tijelo na osnovi tržišnih cijena.

Ustup, zalog i pljenidba prava iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 23.

(1) Prava iz porezno-dužničkog odnosa, kao što su pravo na povrat poreza, pravo na povrat iznosa koji je na ime poreza za poreznog obveznika platio porezni jamac i pravo na povrat kamata, mogu se ustupiti, založiti i zaplijeniti.

(2) Ustupatelj prava iz stavka 1. ovoga članka dužan je dostaviti ugovor o ustupu poreznom tijelu u roku od tri dana od dana njegova sklapanja.

(3) Ugovor o ustupu obvezujući je za porezno tijelo, osim ako se nad ustupateljem prava provodi ovrha.

Prestanak prava i obveza iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 24.

(1) Prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa prestaju plaćanjem, prijebojem, otpisom i u drugim slučajevima određenima ovim Zakonom.

(2) Prava iz porezno-dužničkog odnosa prestaju zastarom.

2. Odredbe o odgovornosti

Odgovornost zastupanih osoba

Članak 25.

Zastupane osobe odgovaraju za neplaćeni i manje plaćeni porez i pripadajuće kamate koje su posljedica neizvršavanja obveza iz porezno-dužničkog odnosa.

Odgovornost zastupnika

Članak 26.

Ako su zakonski zastupnici fizičkih i pravnih osoba i zastupnici ili upravitelji udruženih osoba i imovinskih masa bez pravne osobnosti, u obavljanju poslova počinili kazneno djelo utaje poreza ili sudjelovali u utaji poreza ili bespravno ostvarili smanjenje poreza ili druge porezne povlastice za zastupane osobe, tada se zastupnik ili upravitelj smatra poreznim jamcem za manje plaćeni porez i kamate.

Odgovornost za neplaćanje poreza po odbitku

Članak 27.

Tko je dužan obračunavati, obustavljati, uplaćivati i prijavljivati porez u ime i za račun druge osobe, za taj porez odgovara kao jamac plataca.

Odgovornost za vjerodostojnost poslovnih knjiga

Članak 28.

Tko sudjeluje u ispostavljanju neistinitih i nevjerodostojnih isprava ili u neurednom, neistinitom i nepravodobnom vođenju poslovnih knjiga, jamči za iznos manje plaćenog poreza i pripadajućih kamata nastalog kao posljedica takva njegova djelovanja.

Odgovornost preuzimatelja gospodarske cjeline

Članak 29.

(1) Pri prijenosu vlasništva gospodarske cjeline, stjecatelj se smatra poreznim jamcem za:

1. porez čija se obveza plaćanja temelji na poslovanju gospodarske cjeline prije stjecanja,
2. porez koji se plaća po odbitku (porez na dohodak od nesamostalnog rada) pod uvjetom da je obveza plaćanja tog poreza nastala u godini u kojoj je izvršen prijenos vlasništva gospodarske cjeline.

(2) Jamstvo stjecatelja ograničeno je vrijednošću stečene imovine.

(3) Iznimno, odredba stavka 1. točke 1. ovoga članka ne primjenjuje se na stjecanje u stečajnom i ovršnom postupku.

Odgovornost poreznog jamca

Članak 30.

(1) Porezni jamac odgovara za porezni dug ako ga u roku nije platio porezni obveznik. Porezno tijelo pozvat će poreznog jamca na plaćanje poreznog duga.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako porezni jamac odgovara kao jamac plataca, ako je sam utajio porez ili ako je sudjelovao u utaji poreza.

Odgovornost vlasnika stvari i prava

Članak 31.

(1) Ako su stvari i prava koja služe za obavljanje djelatnosti trgovačkog društva u vlasništvu osobe koja ima većinska članska prava, tada vlasnik stvari ili prava odgovara tim stvarima odnosno tim pravima za one poreze koji se odnose na poslovanje tog društva. Odgovornost se odnosi samo na poreze koji su nastali u vrijeme u kojem je ta osoba imala većinska članska prava.

(2) Većinska članska prava trgovačkog društva u smislu stavka 1. ovoga članka ima osoba koja izravno ili neizravno ima više od polovice temeljnoga kapitala trgovačkog društva.

Odgovornost utajivača poreza i pomagača

Članak 32.

Tko zbog utaje poreza, pomaganja ili prikrivanja utaje, umanju ili ne iskaže poreznu obvezu, jamči za taj manje plaćeni ili utajeni porez i pripadajuće kamate.

3. Gospodarska cjelina i njezina procjena

Gospodarska cjelina

Članak 33.

(1) Gospodarska cjelina je sva imovina i obveze što u poslovnom i organizacijskom smislu čini samostalni subjekt odnosno subjekt sposoban za samostalno poslovanje.

(2) Ministar financija pravilnikom propisuje što se u pojedinom slučaju smatra gospodarskom cjelinom.

Pripadnost gospodarske cjeline

Članak 34.

Ako neka druga osoba, a ne vlasnik, ima pravo raspolaganja gospodarskom cjelinom na način da može vlasnika gospodarski isključiti od utjecaja na to dobro, tada se u poreznom smislu smatra da ta gospodarska cjelina pripada toj drugoj osobi. Kod fiducijarnih (povjereničkih) odnosa smatra se da gospodarska cjelina pripada fiducijaru (povjereniku).

Utvrđivanje vrijednosti gospodarske cjeline u vlasništvu više osoba

Članak 35.

(1) Ako je neka gospodarska cjelina u vlasništvu dviju ili više osoba, njezina se vrijednost utvrđuje u cjelini.

(2) Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka ne sudjeluju u poreznom postupku kao jedan porezni obveznik, tada se vrijednost gospodarske cjeline dijeli prema veličini udjela svake osobe.

(3) Ako udio u vrijednosti zajedničke gospodarske cjeline nije određen, smatra se da je svaka osoba vlasnik zajedničke gospodarske cjeline u jednakom dijelu.

Tržišna vrijednost

Članak 36.

(1) Vrijednost gospodarske cjeline procjenjuje se prema tržišnoj cijeni.

(2) Tržišnom se cijenom smatra ona cijena koja bi se mogla postići u uobičajenom poslovnom prometu. Neuobičajeni popusti u poslovanju ili osobni popusti ne uzimaju se u obzir.

4. Mjesna određenost poreznog obveznika

Članak 37.

(1) Mjesna određenost poreznog obveznika utvrđuje se:

1. za fizičke osobe prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu,
2. za pravne osobe prema sjedištu upisanom u sudski registar ili drugi registar odnosno upisnik.

(2) Ako se mjesna određenost ne može utvrditi prema stavku 1. ovoga članka, onda se utvrđuje prema mjestu gdje je nastao povod za vođenje poreznog postupka.

Prebivalište i uobičajeno boravište

Članak 38.

(1) U smislu ovoga Zakona smatra se da porezni obveznik ima prebivalište ondje gdje ima stan u vlasništvu ili posjedu neprekidno najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Boravak u stanu nije obavezan.

(2) Ako porezni obveznik u Republici Hrvatskoj ima u vlasništvu ili posjedu više stanova, prebivalište mjerodavno za oporezivanje utvrđuje se prema mjestu prebivališta obitelji, a za poreznog obveznika samca prema mjestu u kojem se pretežno zadržava ili prema mjestu iz kojeg pretežno odlazi na rad ili obavljanje djelatnosti.

(3) Ako porezni obveznik ima prebivalište u tuzemstvu i inozemstvu, smatra se da ima prebivalište u tuzemstvu.

(4) Uobičajeno boravište u smislu ovoga Zakona ima porezni obveznik u onome mjestu u kojem se zadržava pod okolnostima na temelju kojih se može zaključiti da on u tome mjestu ili na tom području ne boravi samo privremeno. Uobičajenim boravištem u smislu ovoga Zakona smatra se stalan ili vremenski povezan boravak u trajanju od najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Za određivanje uobičajenog boravišta nisu važni kratkotrajni prekidi boravka koji ne traju dulje od jedne godine.

5. Poduzetnik i gospodarska djelatnost

Članak 39.

(1) Poduzetnik u smislu ovoga Zakona jest svaka fizička ili pravna osoba, udružene osobe ili imovinska masa bez pravne osobnosti, koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih gospodarsko procjenjivih koristi.

(2) Gospodarskom djelatnošću u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se razmjena dobara i usluga na tržištu radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih gospodarsko procjenjivih koristi.

Stalna poslovna jedinica

Članak 40.

(1) U smislu ovoga Zakona stalnom poslovnom jedinicom smatra se stalno mjesto poslovanja preko kojega se poslovanje društva obavlja u cijelosti ili djelomično.

(2) Stalnom poslovnom jedinicom smatraju se posebno:

1. mjesto stvarne uprave,
2. podružnica,
3. ured,
4. tvornica,
5. radionica,
6. rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstava.

(3) Gradilište ili građevinski ili montažni projekt čini stalnu poslovnu jedinicu samo ako traje dulje od šest mjeseci.

(4) Stalnom poslovnom jedinicom ne smatra se:

1. korištenje objekata isključivo za uskladištenje, izlaganje ili isporuku dobara ili robe koji pripadaju društvu,
2. održavanje zaliha dobara ili robe koje pripadaju društvu isključivo radi uskladištenja, izlaganja ili isporuke,
3. održavanje zaliha dobara ili robe koje pripadaju društvu isključivo radi prerade koje obavlja drugo društvo,
4. održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi kupnje dobara ili robe ili radi prikupljanja podataka za društvo,
5. održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi obavljanja bilo koje druge djelatnosti pripremnog ili pomoćnog značenja za društvo,
6. održavanje stalnog mjesta poslovanja radi kombinacije djelatnosti spomenutih u točkama od 1. do 5. ovoga stavka, pod uvjetom da cjelokupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja, koja je posljedica te kombinacije, ima pripremno ili pomoćno značenje.

(5) Smatra se da postoji stalna poslovna jedinica kad osoba koja nije zastupnik sa samostalnim statusom, djeluje u ime društva te ima ovlasti da zaključuje ugovore u ime toga društva, što uobičajeno čini, osim ako su njezine djelatnosti ograničene na djelatnosti navedene u stavku 4. ovoga članka, koje ako bi se obavljale putem stalnog mjesta poslovanja, ne bi to stalno mjesto poslovanja činile stalnom poslovnom jedinicom.

(6) Ne smatra se da društvo ima stalnu poslovnu jedinicu samo zato što svoje poslovanje obavlja putem posrednika, generalnog komisionara ili drugoga zastupnika sa samostalnim statusom, ako te osobe rade u okviru svoje redovite poslovne djelatnosti.

Porezno priznavanje ugovora i poslovnih odnosa**Članak 41.**

(1) Ugovori i poslovni odnosi između povezanih osoba porezno će biti priznati samo onda ako bi i druge osobe koje nisu u takvom međusobnom odnosu pod istim ili sličnim okolnostima utvrdile takve ugovorne uvjete ili uspostavile takve poslovne odnose.

(2) Povezane osobe u smislu ovoga Zakona jesu pravno samostalna društva kod kojih jedno društvo u drugom društvu ima izravno ili neizravno više od 50% udjela ili ima izravno ili neizravno većinska članska prava.

(3) Na ugovore i poslovne odnose između fizičkih osoba koje su poslovno povezane primjenjuju se odredbe ovoga članka.

Obračun dobiti stalne poslovne jedinice

Članak 42.

Ako se utvrđuje dobit stalne poslovne jedinice, stalnoj poslovnoj jedinici pripisuje se ona dobit koju bi mogla ostvariti da je pod jednakim ili sličnim uvjetima obavljala svoju djelatnost kao samostalni poduzetnik.

V. OPĆE POSTUPOVNE ODREDBE

1. Nadležnost

Stvarna nadležnost

Članak 43.

(1) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza te primjenom ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja obavlja Ministarstvo financija Republike Hrvatske preko upravnih organizacija u svom sastavu (Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije).

(2) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza koji su propisani odlukama predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i tijela jedinica lokalne samouprave obavljaju njihova porezna tijela. Obavljanje tih poslova može se povjeriti Poreznoj upravi na temelju suglasnosti ministra financija.

Stvarna nadležnost poreznih tijela

Članak 44.

Stvarna nadležnost pojedinih poreznih tijela propisuje se posebnim zakonom ili drugim propisom donesenim na temelju zakona.

Mjesna nadležnost

Članak 45.

Mjesna nadležnost poreznih tijela određuje se prema posebnim zakonima i propisima kojima se uređuje unutarnja organizacija i ustrojstvo poreznih tijela.

Mjesna nadležnost više poreznih tijela

Članak 46.

Ako bi u nekoj poreznoj stvari istodobno mjesno nadležna mogla biti dva ili više poreznih tijela, porez utvrđuje ono porezno tijelo koje je prvo pokrenulo postupak.

Promjena mjesne nadležnosti

Članak 47.

Porezno tijelo koje je pokrenulo postupak ustupit će predmet poreznom tijelu koje je prema novim okolnostima postalo mjesno nadležno ako se time poreznom obvezniku bitno olakšava sudjelovanje u poreznom postupku.

Izuzeće službenika poreznog tijela

Članak 48.

(1) Službenik poreznog tijela izuzet će se od obavljanja službenih radnji u poreznom postupku:

1. ako je sudionik postupka, bilo da je porezni obveznik ili porezni jamac,
2. ako je srodnik sa sudionikom postupka ili zakonski zastupnik sudionika postupka,
3. ako je zakonski zastupnik, punomoćnik ili pomagač sudionika postupka,
4. ako je u poslovnom odnosu sa sudionikom postupka,
5. ako postoji vjerojatnost da će službenim radnjama steći neposrednu korist ili pretrpjeti štetu,
6. ako je u prvostupanjskom postupku sudjelovao u vođenju postupka ili u donošenju poreznog rješenja.

(2) Srodnici u smislu ovoga Zakona jesu:

1. srodnik po krvi u ravnoj liniji,
2. srodnik u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno,
3. bračni drug,
4. skrbnik, šticećenik, posvojitelj i posvojenik.

(3) Ako postoji opravdana sumnja u nepristranost službene osobe, voditelj poreznog tijela izuzet će službenu osobu od obavljanja službenih radnji u tom postupku. Ako se sumnja u nepristranost voditelja poreznog tijela, o izuzeću odlučuje čelnik neposredno više ustrojstvene jedinice poreznog tijela.

2. Porezni akti u poreznom postupku

Pojam poreznog akta

Članak 49.

(1) Porezni akt jest svaki akt kojim se pokreće, dopunjuje, mijenja ili dovršava neka radnja u poreznom postupku.

(2) Porezni akt iz stavka 1. ovoga članka jest porezno rješenje, zaključak, zapisnik, obavijest, poziv i drugi akti.

(3) Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa jest porezno rješenje, a sukladno posebnim propisima može imati i drugi naziv.

(4) Protiv poreznog rješenja donesenog u prvostupanjskom poreznom postupku dopuštena je žalba.

Oblik i sadržaj poreznog akta

Članak 50.

(1) Porezni akt donosi se u pisanom ili u usmenom obliku.

(2) Usmeni porezni akt može donijeti ovlaštena osoba poreznog tijela i narediti njegovu izvršenje bez odgode u slučaju kada je ugrožena naplata poreza.

(3) Usmeni porezni akt mora se izdati u pisanom obliku najkasnije u roku od tri dana od dana njegova donošenja.

(4) Svaki porezni akt iz članka 49. stavka 2. ovoga Zakona mora sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
2. ime i prezime odnosno naziv sudionika kome se upućuje,
3. pravni i činjenični temelj i
4. potpis ovlaštene osobe.

(5) Porezni akt kojim se nalaže neko činjenje ili trpljenje mora sadržavati i upozorenje na posljedice nepostupanja.

(6) Obvezni sadržaj poreznog rješenja utvrđuje se ovim Zakonom, a primjenjuje se i na zaključak.

Dostava poreznog akta

Članak 51.

(1) Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa ili kada od dana dostave poreznog akta počinje teći rok koji se ne može produžiti, dostavlja se prema mjestu dostave osobnom dostavom sudionicima poreznog postupka. Ako sudionik ima punomoćnika, porezni akt dostavlja se samo punomoćniku.

(2) Mjestom dostave iz stavka 1. ovoga članka smatra se:

1. prebivalište ili uobičajeno boravište sudionika,
2. sjedište sudionika koji je pravna osoba,
3. radno mjesto sudionika.

(3) Osobnom dostavom iz stavka 1. ovoga članka smatra se dostava koju dostavljač izvrši osobno osobi kojoj je porezni akt namijenjen. Dostavom poreznog akta punomoćniku smatra se da je dostava izvršena samom sudioniku.

(4) Ako se sudionik prema kojem se treba izvršiti osobna dostava ne zatekne na mjestu dostave određenom stavkom 2. ovoga članka, dostavljač će ostaviti potpisanu pismenu obavijest o vremenu pokušane osobne dostave i o vremenu sljedeće osobne dostave, koja se ne može izvršiti prije proteka roka od 24 sata od prvog pokušaja.

(5) Porezni akt se vraća poreznom tijelu:

1. ako nakon drugog pokušaja dostava ne bude izvršena ili
2. ako sudionik odbije primiti porezni akt.

(6) U slučajevima iz stavka 5. ovoga članka na mjestu dostave ostavlja se potpisana pismena obavijest sudioniku u kojoj se naznačuje datum i vrijeme pokušane dostave, mjesto gdje se porezni akt može preuzeti i pravne posljedice nepreuzimanja poreznog akta. Smatra se da je osobna dostava izvršena u roku od petnaest dana od dana kada je obavijest ostavljena na mjestu dostave.

(7) Ako se ne radi o poreznom aktu iz stavka 1. ovoga članka te se dostava ne može izvršiti osobno sudioniku, tada se dostava obavlja predajom poreznog akta članu obitelji sudionika ili osobi koja je zaposlena na istom radnom mjestu kao i sudionik.

Članak 52.

Dostava u inozemstvo

Osobna dostava u inozemstvo može se izvršiti:

1. preko nadležnog poreznog tijela u inozemstvu, na temelju molbe poreznog tijela koje šalje pismeno,
2. slanjem preporučene pošiljke s povratnicom, ili
3. preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu.

Dostavnica

Članak 53.

(1) Izvršena osobna dostava potvrđuje se dostavnicom. Dostavnicu potpisuju sudionik ili osoba ovlaštena za primanje poreznog akta i dostavljač.

(2) Sudionik ili osoba ovlaštena za primanje poreznog akta na dostavnici će zapisati datum primitka.

(3) Ako je sudionik nepismen ili se ne može potpisati, dostavljač će na dostavnici ispisati ime i prezime odnosno naziv sudionika, s datumom dostave i naznakom zašto je sudionik nije potpisao.

(4) Ako je osobna dostava izvršena sukladno odredbama članka 51. stavcima 5. i 6. ovoga Zakona, dostavnica treba sadržavati datum ostavljanja potpisane poruke sudioniku i datum vraćanja dokumenta poreznom tijelu.

3. Poslovne knjige i evidencije poreznih obveznika

Obveza izdavanja računa i vođenja poslovnih knjiga i evidencija

Članak 54.

(1) Porezni obveznici dužni su izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza.

(2) Porezni obveznici dužni su postupati prema odredbama stavka 1. ovoga članka i u slučaju kad su te knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima.

(3) Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način.

(4) Stalna poslovna jedinica strane osobe i pravna osoba čiji je osnivač strana osoba dužne su izdavati račune, voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema poreznim propisima koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj.

Opća načela vođenja knjigovodstva i evidencija

Članak 55.

Knjigovodstvo se mora voditi u skladu s propisima i na način da stručna treća osoba može u primjerenom roku steći pregled nad poslovanjem poduzetnika te nastankom, razvojem i okončanjem poslovnih događaja.

Knjigovodstvene isprave i evidencije

Članak 56.

(1) Knjiženja i druga evidentiranja treba obavljati potpuno, točno, pravodobno i uredno. Primitke i izdatke blagajne (gotovinski promet) treba bilježiti slijedom njihova nastanka svakodnevno.

(2) Bilježenje podataka u poslovne knjige mora se temeljiti na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama.

(3) Smatra se da je isprava za knjiženje uredna kad se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava ona koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

(4) Knjiženja i druga evidentiranja ne smiju se mijenjati na način da se prvotni sadržaj više ne može utvrditi. Ne smiju se obaviti ni izmjene takvog značaja da je neizvjesno jesu li provedene odmah ili naknadno.

(5) Evidencije o dnevnom gotovinskom prometu moraju se voditi na mjestu na kojem se ti primici ostvaruju i u svakom trenutku moraju biti dostupne poreznom tijelu u postupku poreznog nadzora.

(6) Smatra se da se poslovne knjige, osim evidencija o dnevnom gotovinskom prometu, vode pravodobno ako se njima osiguravaju podaci bitni za pravodobno utvrđivanje i prijavljivanje (izvješćivanje) te plaćanje poreznih obveza.

(7) Poslovne knjige i druge evidencije moraju se voditi u skladu s načinom oporezivanja poreznog obveznika. Obveznici poreza na dohodak vode jednostavno knjigovodstvo, a obveznici poreza na dobit dvojno knjigovodstvo. Knjige i druge evidencije mogu se voditi i na nosačima podataka, ako ti oblici knjigovodstva, zajedno s pritom primijenjenim postupcima, odgovaraju načelima urednoga knjigovodstva. Kod evidencija koje se vode samo prema poreznim propisima način vođenja mora odgovarati svrsi koju evidencije trebaju ispuniti za oporezivanje. Pri vođenju knjiga i drugih evidencija na nosačima podataka mora se osigurati da podaci u roku čuvanja budu raspoloživi i da se u svako doba unutar primjerenog roka mogu učiniti čitljivima. Tijek postupka mora se zajedno sa svim promjenama dokazati s pomoću sustavne dokumentacije.

(8) Knjige i druge evidencije koje se vode u elektroničkom obliku moraju se voditi prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva. Tijek postupka mora se zajedno sa svim promjenama dokazati pomoću sustavne dokumentacije.

(9) Poslovne knjige i druge evidencije s pripadajućom dokumentacijom moraju se voditi i čuvati na način da su dostupne poreznim tijelima i to:

1. u poslovnim prostorijama ili ako nema poslovnih prostorija, u stanu poreznog obveznika ili
2. kod punomoćnika ili
3. kod osobe koja za poreznog obveznika vodi poslovne knjige.

(10) Ako za stalne poslovne jedinice u inozemstvu, prema inozemnim propisima, postoji obveza vođenja knjigovodstva koju porezni obveznik ispunjava, poslovne se knjige i druge evidencije ne moraju voditi i čuvati u tuzemstvu. U tom se slučaju stanja i poslovni rezultati iz knjigovodstva u inozemstvu moraju preuzeti u knjigovodstvo tuzemnoga poreznog obveznika ako su bitni za oporezivanje, uz naznaku i obrazloženje određenih prilagodbi tuzemnim poreznim propisima.

(11) Ako porezni obveznik vodi knjige i druge evidencije koje nisu zakonom propisane kao obvezne, a koristi ih za utvrđivanje porezne obveze dužan ih je voditi u skladu s odredbama ovoga članka.

(12) Ako se za knjiženja ili druga evidentiranja koristi jezik i pismo koji nisu u službenoj uporabi, porezno tijelo zatražit će ovjereni prijevod na hrvatski jezik i latinično pismo. Ako se koriste kratice, brojke, slova ili simboli, onda njihovo značenje mora biti jednoznačno utvrđeno.

(13) Na početku poslovanja porezni obveznik mora popisati svu imovinu i obveze, te navesti njihove pojedinačne vrijednosti. Takav se popis mora sastaviti i krajem svake poslovne godine kao godišnji popis.

(14) Osim godišnjeg popisa, porezni obveznik mora popisati imovinu i obveze i u drugim slučajevima, a posebno po nalogu poreznog tijela u postupku poreznog nadzora, pri promjenama cijena dobara ili poreznih stopa ako je to bitno za oporezivanje isporuka tih dobara, kod statusnih promjena i kod otvaranja postupka stečaja ili postupka likvidacije ili prestanka obavljanja djelatnosti.

(15) Popisne liste smatraju se knjigovodstvenim ispravama.

(16) Evidencije i isprave o dnevnom gotovinskom prometu, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave te druge evidencije čuvaju se deset godina od početka tijeka zastare, ako posebnim propisom nisu propisani dulji rokovi.

Elektronička obrada podataka

Članak 57.

(1) Porezni obveznici koji vode podatke u elektroničkom obliku moraju na zahtjev poreznog tijela:

1. uručiti u elektroničkom obliku poslovne knjige, evidencije, izvješća i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice, a koje su vođene i organizirane u računalnim datotekama u standardnom obliku, omogućujući jednostavnu daljnju elektroničku obradu podataka
2. omogućiti pristup i nadzor podataka elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća.
3. omogućiti pristup i nadzor softveru i hardveru i bazama podataka koji se koriste kao dio sustava za elektronički vođene poslovne knjige, evidencije i izvješća te provjeru primjerenosti elektroničkih programa i elektroničke obrade podataka.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti osigurani na jedan od sljedećih načina:

1. putem elektroničkih medija,
2. korištenjem modernih telekomunikacijskih usluga,
3. izravnim spajanjem poreznog tijela na sustav poreznog obveznika (lokalna veza), ili
4. neizravnim spajanjem poreznog tijela na sustav poreznog obveznika preko telekomunikacijskih linija (daljinska veza).

(3) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka mora biti osigurana odgovarajuća zaštita, tajnost i cjelovitost podataka.

(4) Porezni obveznici koji poslovne knjige, evidencije i izvješća vode u elektroničkom obliku za svrhe oporezivanja moraju:

1. čuvati podatke u elektroničkom obliku,
2. dopustiti pristup tim podacima u elektroničkom obliku,

3. osigurati čitljivost izvornih podataka bez obzira na okolnosti promjene opreme korištenih sustava ili programa,
4. osigurati pravilno spremanje i čuvanje podataka za propisano razdoblje u skladu s člankom 56. stavkom 16. ovoga Zakona,
5. omogućiti pristup elektronički vođenim poslovnim knjigama, evidencijama i izvješćima i u slučajevima kada se čuvaju u elektroničkom obliku kod drugih osoba ili u drugim zemljama,
6. pohraniti i čuvati podatke u obliku koji dopušta nadzor u razumnom vremenu.

(5) Ako porezni obveznici obavljaju svoje poslovanje elektroničkim putem, moraju osigurati izvornost primljenih i izdanih isprava te cjelovitost njihova sadržaja.

(6) Na zahtjev poreznog tijela porezni obveznici moraju staviti na raspolaganje dokumentaciju o elektroničkom sustavu korištenom za vođenje poslovnih knjiga, evidencija i izvješća. Dokumentacija mora sadržavati opis:

1. elektroničkog sustava (dizajn, konstrukcija i rad),
2. podsustava i datoteka (sadržaj, struktura, linije za komunikaciju),
3. funkcionalnih procedura koje su dio elektroničkog sustava,
4. kontrole koja osigurava točnost i pouzdanost postupaka i funkcioniranja elektroničkoga sustava,
5. kontrole koja sprječava neovlaštene dopune, izmjene ili brisanja elektronički pohranjenih podataka.

(7) Svaka izmjena u elektroničkom sustavu (elektronički programi, procedure i datoteke) mora biti dokumentirana u vremenskom redoslijedu izmjena, s datumom izmjene i obrazloženjem razloga, tipa i posljedica izmjene.

(8) Porezni obveznik iz stavka 1. ovoga članka ne može ni u kojem slučaju dostaviti podatke u papirnatom obliku.

(9) Ministar financija pravilnikom će propisati oblik, sadržaj, rok i način dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku.

4. Sudjelovanje poreznih obveznika u utvrđivanju činjeničnog stanja

Prijava činjenica bitnih za oporezivanje

Članak 58.

(1) Porezni obveznik dužan je prijaviti sve činjenice bitne za utvrđivanje njegove porezne obveze, a naročito osnutak, premještaj i prestanak trgovačkog društva, radionice ili stalne poslovne jedinice ili početak obavljanja gospodarske djelatnosti, odnosno promjenu prebivališta ili uobičajenog boravišta, i druge činjenice čije je prijavljivanje propisano posebnim zakonom.

(2) Porezni obveznici koji su izravno ili neizravno stekli više od 50% udjela u tuzemnom ili inozemnom trgovačkom društvu, ili su u sustavu povezanih društava određenih člankom 41. stavkom 2. ovoga Zakona, dužni su to prijaviti nadležnom poreznom tijelu prema svome sjedištu.

(3) Trgovačko društvo nad kojim druga osoba ima većinska članska prava dužno je tu činjenicu prijaviti nadležnom poreznom tijelu prema svome sjedištu.

(4) Ako posebnim propisom nije uređeno drugačije, prijave iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka treba podnijeti u roku od trideset dana od dana nastanka činjenice za koju postoji obveza prijavljivanja, na obrascima koje pravilnikom propisuje ministar financija.

Sudjelovanje poreznog obveznika u poreznom postupku

Članak 59.

Porezni obveznik dužan je tijekom poreznog postupka sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja na način da potpuno i istinito iznosi činjenice bitne za oporezivanje te da za svoje tvrdnje ponudi dokaze.

Obveza sudjelovanja poreznog obveznika u postupku utvrđivanja činjeničnog stanja u inozemstvu

Članak 60.

Porezni obveznik dužan je sudjelovati u postupku utvrđivanja činjeničnog stanja, u odnosu na njegovu oporezivu djelatnost i imovinu u inozemstvu, pružanjem potrebnih dokaza, uz korištenje svih pravnih i stvarnih mogućnosti koje mu stoje na raspolaganju i razjašnjavanjem svih nejasnih pitanja.

Postupanje s računom, vrijednostima i pretincem

Članak 61.

Tko vodi račun, čuva ili kao zalog uzima vrijednosti ili ustupa pretinac, mora utvrditi podatke o osobi i ovlašteniku raspolaganja i zabilježiti ih u prikladnom obliku te ih dostaviti poreznom tijelu na njegov zahtjev.

5. Porezna prijava

Obveza podnošenja porezne prijave

Članak 62.

- (1) Porezni obveznik dužan je podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu.
- (2) Poreznu prijavu dužna je podnijeti i osoba koju na to pozove porezno tijelo.
- (3) Poziv na podnošenje porezne prijave može se uputiti i javnim priopćenjem.

(4) Porezna prijava mora se podnijeti u roku od dva mjeseca od isteka zakonom određenog razdoblja oporezivanja, osim ako posebnim propisom nije uređeno drugačije.

Oblik i sadržaj porezne prijave

Članak 63.

(1) Porezna prijava podnosi se na obrascu. Oblik i sadržaj obrasca porezne prijave utvrđuje se posebnim zakonom ili provedbenim propisom donesenim na temelju zakona. Ako je propisano, porezni obveznik u poreznoj prijavi porez obračunava sam (obračunska prijava).

- (2) Podaci u poreznoj prijavi moraju biti točni i istiniti.
- (3) Poreznoj prijavi mora se priložiti dokumentacija u skladu s poreznim propisima.

(4) Tko raspolaže dokumentacijom iz stavka 3. ovoga članka, dužan ju je izdati poreznom obvezniku na njegov zahtjev.

(5) Obrazac za poreznu prijavu može sadržavati i pitanja potrebna za nadopunu osnova za oporezivanje i za statističke svrhe.

(6) Radi pojednostavljenja postupka oporezivanja ministar financija može propisati da se porezne prijave ili drugi podaci potrebni za oporezivanje mogu podnijeti ili dostaviti na nosačima podataka ili daljinskim prijenosom.

Usmeno zaprimanje porezne prijave

Članak 64.

Ako porezni obveznik, zbog osobnih uvjeta, ne može poreznu prijavu podnijeti u pisanom obliku na obrascu, može poreznu prijavu usmeno izjaviti na zapisnik službenoj osobi poreznog tijela.

Odustanak od prijave

Članak 65.

Ako je porezni obveznik podnio poreznu prijavu koju prema odredbama posebnog propisa nije bio dužan podnijeti, od podnesene porezne prijave može odustati u roku od trideset dana od dana podnošenja porezne prijave, ako posebnim propisom nije uređeno drugačije.

Ispravak prijave

Članak 66.

(1) Porezni obveznik može izvršiti ispravak prijave ako uoči da je porezna prijava koju je podnio ili koja je podnesena za njega netočna ili nepotpuna i da zbog toga može doći do manje ili više plaćenog poreza.

(2) Pravo na ispravak prijave iz stavka 1. ovoga članka ima univerzalni pravni sljednik poreznog obveznika i one osobe koje zastupaju poreznog obveznika ili univerzalnoga pravnog sljednika.

(3) Ispravak prijave iz stavka 1. ovoga članka porezni obveznik može izvršiti najkasnije u roku od dvanaest mjeseci od isteka roka za podnošenje prijave.

(4) Ako se prije isteka roka iz stavka 3. ovoga članka pokrene postupak poreznog nadzora, ispravak prijave iz stavka 1. ovoga članka porezni obveznik može izvršiti najkasnije do dostave obavijesti o početku poreznog nadzora.

(5) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, nakon što je doneseno porezno rješenje ispravak porezne prijave više se ne može izvršiti.

6. Utvrđivanje činjenica u poreznom postupku

Izvođenje i ocjena dokaza

Članak 67.

Porezno tijelo koristi sva dokazna sredstva potrebna za utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje, a osobito:

1. prikuplja obavijesti od poreznog obveznika, drugog sudionika poreznog postupka i drugih osoba,
2. određuje vještake,
3. pribavlja isprave i spise,
4. izlazi na očevid.

Poziv u službene prostorije

Članak 68.

Porezno tijelo može pozvati poreznog obveznika u službene prostorije radi pojašnjenja sadržaja porezne prijave koju je podnio ili koju je bio dužan podnijeti.

Davanje obavijesti

Članak 69.

(1) Porezni obveznik i druge osobe koje raspolažu podacima bitnima za oporezivanje ili vode vlasničke pozicije vrijednosnih papira, te upisnike o imovini i pravima poreznih obveznika dužni su na zahtjev poreznog tijela dostaviti podatke potrebne za utvrđivanje porezne obveze, provedbu ovrhe i mjera osiguranja.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje podatke vode u elektroničkom obliku dužne su ih na zahtjev poreznog tijela dostaviti u elektroničkom obliku.

(3) U vođenju poreznog postupka porezno tijelo ovlašteno je od poreznog obveznika tražiti obavijesti o njegovu poslovanju u tuzemstvu i inozemstvu, o njegovim pojedinim poslovima te o izvorima sredstava za nabavu poslovne i osobne imovine.

(4) Porezno tijelo može zatražiti usmeno davanje obavijesti iz stavaka 1. i 3. ovoga članka i o tome sastaviti zabilješku.

(5) O usmenoj obavijesti sastavit će se zabilješka koja mora sadržavati imena i prezimena nazočnih osoba, mjesto, dan i bitan sadržaj obavijesti, a potpisuju ju službena osoba i osoba koja daje obavijest. Osobi koja je dala usmenu obavijest može se na njezin zahtjev dati prijepis zabilješke.

(6) Na traženje osobe koja je dužna dati obavijest zahtjev se mora podnijeti u pisanom obliku. U zahtjevu za davanje obavijesti treba navesti na koga se i na što se ona odnosi.

(7) Na traženje poreznog tijela, osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je dati obavijest u pisanom obliku u roku od osam dana od primitka zahtjeva za davanje obavijesti.

(8) U poreznom postupku porezno tijelo može koristiti obavijesti o činjenicama utvrđenima u jednom poreznom postupku, a koje mogu utjecati na utvrđivanje činjenica i okolnosti bitnih za oporezivanje drugoga poreznog obveznika.

Vještačenje

Članak 70.

(1) Porezno tijelo odlučuje o potrebi vještačenja. Ako ne postoji opasnost od odgode, porezno tijelo treba obavijestiti sudionike poreznog postupka o osobi koju namjerava imenovati vještakom. Vještaci se imenuju iz reda poreznih savjetnika, a po potrebi iz reda sudskih vještaka odgovarajuće struke.

(2) Sudionici poreznog postupka mogu tražiti izuzeće vještaka ako postoji opravdana sumnja u njegovu nepristranost ili ako bi zbog njegovog vještačenja moglo doći do povrede poslovne tajne ili štete za poslovnu djelatnost sudionika. Obrazložen zahtjev za izuzeće podnosi se poreznom tijelu u roku od osam dana od dana primitka obavijesti o imenovanju vještaka. O izuzeću odlučuje čelnik poreznog tijela koje je imenovalo vještaka.

(3) O vještačenju se sastavlja nalaz u pisanom obliku. Vještak može biti pozvan na usmeno obrazlaganje nalaza.

(4) Nalaz vještaka prilaže se spisu.

Predočenje isprava

Članak 71.

(1) Porezno tijelo može tražiti predočenje poslovnih knjiga, evidencija, poslovne dokumentacije i drugih isprava od poreznog obveznika i drugih osoba kod kojih se one nalaze.

(2) Porezno tijelo može zatražiti isprave iz stavka 1. ovoga članka i u svrhu oporezivanja trećih osoba.

(3) Porezno tijelo može zatražiti da se isprave navedene u stavku 1. ovoga članka predoče na službenom mjestu ili da se uvid u njih obavi kod osobe koja ih je dužna predočiti.

(4) Ako je za bržu i efikasniju provedbu poreznog postupka nužna isprava o činjenicama o kojima službenu evidenciju vodi drugo tijelo javne vlasti, porezno tijelo može zatražiti da ispravu pribavi sam porezni obveznik.

Očevid

Članak 72.

(1) Očevid se obavlja kad je za utvrđivanje ili razjašnjenje činjenica bitnih za oporezivanje potrebno neposredno opažanje službene osobe poreznog tijela. Porezni obveznik ima pravo biti nazočan očevidu.

(2) Iznimno, očevid se može obaviti bez nazočnosti poreznog obveznika ako bi odgoda očevida mogla ugroziti utvrđivanje činjenica ili bi imala za posljedicu uništenje dokaza bitnih za oporezivanje.

(3) Očevid se može obaviti i uz sudjelovanje vještaka.

(4) Nalazi utvrđeni očevidom unose se u zapisnik o obavljenom očevidu. Zapisnik o obavljenom očevidu potpisuju sudionici. U zapisnik o obavljenom očevidu obvezno se unose i primjedbe poreznog obveznika kao i razlozi odbijanja potpisivanja zapisnika.

(5) Zapisnik o očevidu prilaže se spisu.

Stupanje na zemljišta i u prostorije

Članak 73.

(1) Vlasnik ili držatelj stvari, prostorija ili zemljišta koji su predmet očevida ili u kojima ili na kojima se nalaze predmeti očevida, ili preko kojih je potrebno prijeći, dužan je dopustiti da se očevid obavi.

(2) Prije obavljanja očevida, osoba iz stavka 1. ovoga članka mora biti obaviještena o obavljanju očevida u primjerenom roku.

Uskrata obavijesti

Članak 74.

(1) Obavijest o činjenicama bitnima za oporezivanje poreznog obveznika mogu uskratiti:

1. bračni drug poreznog obveznika, srodnici poreznog obveznika u ravnoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno, te srodnici po tazbini do drugog stupnja zaključno, kao i posvojenik i posvojitelj poreznog obveznika,
2. duhovnici o onome što im je povjereno ili što su doznali u svojstvu dušobrižnika,
3. odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici, revizori, liječnici, ljekarnici i primalje o onome što im je povjereno ili što su doznali u tom svojstvu,
4. osobe koje profesionalno sudjeluju ili su sudjelovale u pripremi ili proizvodnji tiskovina ili radijskih i televizijskih emisija, i to o osobi autora, pošiljatelja priloga i dokumentacije te o priopćenjima koja su im dana glede njihove djelatnosti, ako se radi o priložima, dokumentaciji i priopćenjima za redakcijski dio.

(2) S osobama iz stavka 1. ovoga članka izjednačeni su njihovi pomoćnici i osobe koje sudjeluju u profesionalnoj djelatnosti radi pripreme za zvanje. O korištenju prava na uskratu obavijesti za te osobe odlučuju osobe navedene u stavku 1. ovoga članka.

(3) Iznimno, osobe iz stavka 1. točke 3. ovoga članka ne mogu uskratiti obavijest ako su razriješene od obveze čuvanja tajne. U tom slučaju razrješenje od obveze čuvanja tajne odnosi se i na osobe iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Pravo javnih bilježnika na uskratu obavijesti ograničeno je njihovim obvezama prijavljivanja činjenica bitnih za oporezivanje u skladu s posebnim propisima.

Uskrata obavijesti kod opasnosti samookrivljavanja

Članak 75.

(1) Porezni obveznici i osobe koje su dužne davati obavijesti u smislu članka 69. ovoga Zakona mogu uskratiti davanje obavijesti koje bi njih same ili njihova srodnika mogle izložiti kaznenom progonu.

(2) Porezno tijelo dužno je osobe iz stavka 1. ovoga članka poučiti o pravu na uskratu obavijesti, te pouku o tome unijeti kao zabilješku u spis.

Uskrata davanja i predočavanja stručnog mišljenja

Članak 76.

(1) Slučajevi i uvjeti pod kojima se može uskratiti davanje obavijesti utvrđeni ovim Zakonom odnose se i na uskratu stručnih mišljenja i predočavanje isprava ili drugih stvari.

(2) Osoba koja u ime poreznog obveznika čuva isprave, poslovne knjige, ostale evidencije i druge stvari ne može uskratiti njihovo predočavanje ako bi ih porezni obveznik bio dužan predočiti da ih sam čuva.

Skraćeni postupak

Članak 77.

Porezno tijelo može po skraćenom postupku riješiti stvar neposredno:

1. ako je porezni obveznik u poreznoj prijavi naveo činjenice ili podnio dokaze na podlozi kojih se utvrđuje stanje stvari, ili ako se to stanje može utvrditi na podlozi općepoznatih činjenica ili činjenica koje su poreznom tijelu poznate;
2. ako se stanje stvari može utvrditi na temelju podataka iz službenih evidencija kojima porezno tijelo raspolaže, a nije potrebno posebno saslušanje stranke radi zaštite njezinih prava odnosno pravnih interesa.

Dokazivanje u poreznom postupku

Članak 78.

U poreznom postupku teret dokaza snosi:

1. porezno tijelo za činjenice koje utemeljuju porez,
2. porezni obveznik za činjenice koje smanjuju ili ukidaju porez.

Dokazna snaga knjigovodstva

Članak 79.

Oporezivanje se temelji na podacima iz knjigovodstva i na evidencijama poreznog obveznika koje se vode u skladu s člancima 54. do 57. ovoga Zakona, ako okolnosti pojedinog slučaja ne upućuju na njihovu netočnost.

Dokazivanje fiducijarnog (povjereničkog) prava

Članak 80.

Tko tvrdi da prava koja glase na njegovo ime ili stvari koje se nalaze u njegovu posjedu drži ili posjeduje samo kao fiducijar (povjerenik), zastupnik druge osobe ili založni vjerovnik, mora na traženje poreznog tijela dokazati tko je vlasnik tih prava ili stvari, a u protivnom će se smatrati da su njegovo vlasništvo.

Porezni postupak s manjkom robe

Članak 81.

Ako se utvrdi manjak robe koja podliježe oporezivanju, a porezni obveznik ne može dokazati da je manjak posljedica činjenica koje ne utemeljuju porez, manjak robe se oporezuje. U tom se slučaju smatra da je porezna obveza nastala u trenutku utvrđivanja manjka.

Procjena porezne osnovice

Članak 82.

(1) Ako porezno tijelo ne može utvrditi poreznu osnovicu na temelju poslovnih knjiga i evidencija, mora je procijeniti.

(2) Porezno tijelo procijenit će poreznu osnovicu:

1. ako porezni obveznik ne može predložiti knjige ili evidencije koje je dužan voditi prema poreznim zakonima,
2. ako porezni obveznik ne izdaje propisane račune ili ne vodi poslovne knjige točno, uredno i pravodobno,
3. ako porezni obveznik podatke za oporezivanje ne može dokazati vjerodostojnom dokumentacijom,
4. ako porezni obveznik odbije sudjelovati u poreznom postupku ili onemogućava provedbu poreznog postupka,
5. ako porezni obveznik koji vodi podatke u elektroničkom obliku ne postupi u skladu s odredbama članka 57. ovoga Zakona.

(3) Pri utvrđivanju porezne osnovice procjenom, porezno tijelo polaziti će od:

1. raspoložive uredne poslovne dokumentacije, ako ona postoji, a nije proknjižena,
2. raspoložive uredne poslovne dokumentacije o poslovanju u određenom razdoblju kraćem od razdoblja oporezivanja (dnevnom, tjednim ili mjesečnim primicima), tako da se na temelju podataka o tom dijelu poslovanja procijeni porezna osnovica određenog razdoblja,
3. podataka i činjenica o ostvarenim primicima (dnevnom, tjednim ili mjesečnim) utvrđenih očevidom ili poreznim nadzorom, tako da se na temelju tih podataka procijeni porezna osnovica određenog razdoblja,
4. usporedbe iskazanih primitaka s primicima drugih poreznih obveznika koji obavljaju istu djelatnost na istoj ili sličnoj lokaciji ili usporedbe s prosječnim primitkom više poreznih obveznika iste djelatnosti na istoj ili sličnoj lokaciji,
5. podataka o mogućnostima isporuka dobara ili obavljanja usluga (instaliranog kapaciteta) utvrđenih očevidom ili poreznim nadzorom.

(4) Ako Porezna uprava temeljem prikupljenih podataka utvrdi da fizička osoba raspolaže imovinom ili sredstvima za privatnu potrošnju koja višestruko premašuje primitke što ih je fizička osoba ostvarila tijekom godine, Porezna uprava pozvati će fizičku osobu da dostavi dokaze o izvorima stjecanja imovine. Ako se fizička osoba ne odazove pozivu Porezne uprave ili ne dostavi vjerodostojne dokaze o izvorima stjecanja imovine, Porezna uprava procjenom će utvrditi osnovicu poreza na dohodak fizičke osobe.

(5) Porezno tijelo po slobodnoj ocjeni odlučuje koje će mjerilo ili više njih iz stavaka 3. i 4. ovoga članka koristiti za procjenu porezne osnovice.

Produžetak roka

Članak 83.

(1) Rok koji određuje porezno tijelo može se na zahtjev osobe kojoj je određen produžiti. Produženi rok može trajati najdulje onoliko koliko je trajao rok koji se produžuje i ne može se ponovno produživati.

(2) Pisani zahtjev za produženje roka iz stavka 1. ovoga članka mora se podnijeti prije isteka roka.

(3) O zahtjevu za produženje roka porezno tijelo odlučuje zaključkom.

(4) Protiv zaključka iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

(5) Porezno tijelo može produženje roka uvjetovati davanjem sredstava osiguranja plaćanja.

Povrat u prijašnje stanje

Članak 84.

(1) Ako je porezni obveznik iz opravdanih razloga propustio izvršiti neku radnju u zakonskom roku ili u roku koji je odredilo porezno tijelo i zbog tog propuštanja trpi posljedicu, dopustit će se na njegov zahtjev povrat u prijašnje stanje. Propuštanje roka od strane zastupnika ide na teret poreznog obveznika.

(2) Zahtjev za povrat u prijašnje stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je porezni obveznik doznao za uzrok. Razlozi kojima se obrazlaže zahtjev moraju se učiniti vjerojatnima.

(3) O zahtjevu za povrat u prijašnje stanje porezno tijelo odlučuje zaključkom.

(4) Protiv zaključka iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, osim ako je zahtjev za povrat u prijašnje stanje podnesen zbog propuštenog roka za žalbu na porezno rješenje.

(5) Nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka porezni obveznik ne može podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, porezni obveznik može podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje i izvršiti propuštenu radnju i nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka ako je u tome bio prije isteka tog roka spriječen višom silom.

7. Utvrđivanje poreza

Porezno rješenje

Članak 85.

(1) Porezno tijelo na temelju činjenica utvrđenih u poreznom postupku donosi porezno rješenje.

(2) Porezno tijelo donijet će rješenje o utvrđivanju visine porezne obveze i kada se porezni obveznik u cijelosti ili djelomično oslobađa od plaćanja poreza.

(3) Iznimno porezno rješenje se ne mora donijeti u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Rok za izdavanje rješenja po godišnjoj poreznoj prijavi

Članak 86.

Porezno rješenje koje se donosi na temelju godišnje porezne prijave mora se dostaviti poreznom obvezniku čim je to moguće, a najkasnije u roku od godine dana nakon isteka roka za podnošenje godišnje porezne prijave.

Posebni slučajevi nedonošenja poreznog rješenja

Članak 87.

(1) Porezno tijelo ne mora donijeti porezno rješenje ako bi troškovi utvrđivanja i naplate poreza bili nerazmjerni naplaćenom porezu.

(2) U slučaju pogrešno utvrđene visine porezne obveze porezno se rješenje ne mora mijenjati ako bi povećani iznos poreza bio nerazmjern troškovima postupka izmjene rješenja.

Oblik i sadržaj poreznog rješenja

Članak 88.

(1) Porezno rješenje donosi se u pisanom obliku i mora se kao takvo označiti.

(2) Porezno rješenje mora sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum rješenja,
2. uvod, izreku i obrazloženje,
3. uputu o pravnom lijeku,
4. potpis ovlaštene osobe i otisak pečata.

(3) Uvod poreznog rješenja osobito sadrži naziv poreznog tijela, propis o nadležnosti, kratku oznaku predmeta i datum donošenja poreznog rješenja.

(4) Izreka poreznog rješenja sadrži ime i prezime odnosno naziv poreznog obveznika, vrstu poreza, poreznu osnovicu, poreznu stopu i iznos utvrđenog poreza, razdoblje oporezivanja, nalog za uplatu poreza, rokove i uvjete plaćanja. U izreci poreznog rješenja obvezno se navodi da žalba ne odgađa izvršenje rješenja ako to proizlazi iz odredaba ovoga Zakona ili posebnog propisa.

(5) U obrazloženju rješenja se osobito navodi:

1. utvrđeno činjenično stanje,
2. jasan i precizan sažetak dokaznog postupka,
3. razloge zbog kojih nije uvažen zahtjev stranke,
4. porezne propise i razloge koji upućuju na odluku danu u izreci rješenja,
5. porezni propis koji određuje da žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) U obrazloženju poreznog rješenja koje se donosi u skraćenom postupku temeljem članka 77. ovoga Zakona navode se pravni propisi na temelju kojih je porezno rješenje doneseno.

(7) Uputa o pravnom lijeku sadrži naziv tijela kojem se žalba podnosi, porezno tijelo kojem se žalba predaje, rok u kojem se može podnijeti žalba, mogućnost izjavljivanja žalbe usmeno u zapisnik te visinu upravne pristojbe.

Privremeno porezno rješenje

Članak 89.

(1) Ako se rješenje o utvrđivanju poreza donosi na temelju podataka iskazanih u poreznoj prijavi poreznog obveznika, a porezno tijelo nije prethodno provelo postupak provjere činjenica bitnih za donošenje toga rješenja, takvo je rješenje privremeno.

(2) Privremeno porezno rješenje mora biti kao takvo označeno.

(3) Privremeno porezno rješenje smatra se u pogledu pravnih lijekova i izvršenja samostalnim rješenjem.

(4) Porezno tijelo može izvršiti naknadnu provjeru vjerodostojnosti podataka iskazanih u poreznoj prijavi poreznog obveznika. Ako porezno tijelo temeljem naknadno izvršene provjere

utvrdi da postoji osnova za izmjenu porezne obveze utvrđene privremenim poreznim rješenjem, porezno tijelo će zamijeniti privremeno porezno rješenje novim rješenjem.

(5) Ako porezno tijelo ne donese rješenje kojim se zamjenjuje privremeno porezno rješenje, porezna obveza utvrđena privremenim rješenjem smatrat će se konačno utvrđenom poreznom obvezom.

Privremeno utvrđivanje poreza

Članak 90.

(1) Ako postoji sumnja glede vlasništva nad nekim predmetom ili glede njegove vrijednosti koja se može otkloniti tek nekim drugim postupkom ili radnjom, porezno tijelo će privremenim rješenjem utvrditi poreznu obvezu.

(2) Rok za donošenje rješenja kojim se konačno utvrđuje porezna obveza iz stavka 1. ovoga članka je tri godine od dana donošenja privremenog rješenja.

Obračunska prijava

Članak 91.

Ako je propisano da se porez prijavljuje obračunskom prijavom, tada se porez utvrđuje rješenjem ako je to zakonom propisano ili ako se njime utvrđuje drugačiji iznos poreza od onoga koji je porezni obveznik sam obračunao ili ako porezni obveznik nije predao obračunsku prijavu.

Zaštita prava poreznih obveznika pri poništavanju, ukidanju ili izmjeni poreznog rješenja

Članak 92.

Porezno tijelo ne može poništiti, ukinuti ili izmijeniti porezno rješenje na štetu poreznog obveznika zbog toga što je Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio da je propis na kojem se zasnivalo dotadašnje utvrđivanje poreza neustavan ili nezakonit.

Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva

Članak 93.

(1) Na rješenja o naplati poreza na osnovi jamstva primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o poreznim rješenjima.

(2) Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva ne može se donijeti:

1. ako poreznom obvezniku utvrđena porezna obveza nije dospjela ili je otpisana ili
2. ako je za porez koji je utvrđen poreznom obvezniku nastupila zastara prava na naplatu.

8. Porezna zastara

Zastara

Članak 94.

(1) Pravo poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pravo na pokretanje postupka naplate poreza, kamata i troškova ovrhe, te pravo poreznog obveznika na povrat

poreza, kamata i troškova ovrhe zastarijeva za tri godine računajući od dana kada je zastara počela teći.

(2) Pravo poreznog tijela na pokretanje prekršajnog postupka zastarijeva kad proteknu tri godine od počinjenja prekršaja.

(3) Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je trebalo utvrditi porezne obveze i kamate.

(4) Zastara prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili nakon isteka godine u kojoj je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu, kamate i troškove ovrhe.

(5) Zastara prava na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik stekao pravo na povrat.

(6) U vrijeme zastare računa se i vrijeme koje je proteklo u korist prednika poreznog obveznika.

(7) Zastara prava na naplatu tražbine po osnovi poreza, kamata i troškova ne nastupa ako je tražbina osigurana založnim pravom ili hipotekom koji su upisani u javnu knjigu. U tom slučaju tražbina će se naplatiti iz opterećenih stvari.

(8) Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na poreznu zastaru primjenjuje se Zakon o obveznim odnosima.

Prekid zastare

Članak 95.

(1) Tijek zastare prava na utvrđivanje odnosno prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe prekida se svakom službenom radnjom poreznog tijela usmjerenom na utvrđivanje ili naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe, koja je dostavljena na znanje poreznom obvezniku.

(2) Tijek zastare prava na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe prekida se svakom radnjom poreznog obveznika dostavljenom na znanje poreznom tijelu radi ostvarenja prava na povrat poreza naplaćenog bez pravne osnove ili više plaćenog poreza, kamata i troškova ovrhe.

(3) Nakon poduzetih radnji iz stavaka 1. ili 2. ovoga članka zastarni rok počinje ponovno teći.

Apsolutna zastara

Članak 96.

(1) Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe, te prava poreznog obveznika na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe nastupa za šest godina računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći, a prema odredbama članka 94. stavaka 3. 4. i 5. ovoga Zakona.

(2) Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na pokretanje prekršajnog postupka nastupa za šest godina od dana kada je zastara počela prvi put teći.

9. Pravna pomoć u poreznim stvarima

Pojam pravne pomoći u poreznim stvarima

Članak 97.

Pravna pomoć u smislu ovoga Zakona jest pomoć koju tijela državne uprave, područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave pružaju poreznom tijelu u obliku obavijesti ili primjene određene mjere na temelju zahtjeva poreznog tijela, a koje su tom tijelu potrebne za provedbu poreznog postupka.

Preduvjeti i opseg pružanja pravne pomoći

Članak 98.

(1) Porezno tijelo može zamoliti za pravnu pomoć osobito:

1. ako prema propisima ne može samo obaviti službenu radnju,
2. ako nedostaju uređaji potrebni za obavljanje službene radnje,
3. ako bi službenu radnju moglo obaviti samo uz bitno veći trošak nego zamoljeno tijelo.

(2) Ako zamoljeno tijelo odbije pružiti zatraženu pomoć, o obvezi pružanja pravne pomoći odlučuje više nadležno tijelo, ili ako ono ne postoji, nadzorno tijelo.

Međunarodna pravna pomoć

Članak 99.

(1) Pod međunarodnom pravnom pomoći, u smislu ovoga Zakona, smatra se pravo poreznog tijela da se u rješavanju određenoga poreznog slučaja za pomoć obrati inozemnom poreznom tijelu.

(2) Pružanje međunarodne pravne pomoći temelji se na međunarodnim ugovorima.

(3) Ako nije sklopljen međunarodni ugovor pravna pomoć pružit će se pod uvjetima:

1. ako postoji uzajamnost,
2. ako se država primateljica pravne pomoći obveže da će primljene obavijesti i dokumentaciju koristiti samo u svrhu poreznog, kaznenog, prijestupnog i prekršajnog postupka te da će one biti dostupne samo onim osobama, tijelima uprave ili sudovima koji su nadležni za određeni porezni predmet ili progon poreznoga, kaznenog, prijestupnog ili prekršajnog djela,
3. ako država kojoj se pruža pomoć izrazi spremnost da kod poreza na dohodak, dobit i imovinu sporazumno izbjegne možebitno dvostruko oporezivanje odgovarajućim razgraničenjem temelja oporezivanja i
4. ako udovoljenje zamolbi ne ugrožava javni poredak ili druge bitne interese Republike Hrvatske, te da ne postoji opasnost odavanja trgovinske, industrijske, tehnološke ili profesionalne tajne ili poslovnog postupka, koji bi se udovoljenjem toj zamolbi razotkrili te da tuzemnom poreznom obvezniku neće nastati šteta nespojiva sa svrhom pravne pomoći.

Obveze tijela državne uprave, područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave

Članak 100.

Tijela državne uprave, područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave dužna su poreznom tijelu priopćiti činjenice koje su doznali obavljajući poslove iz svog djelokruga, a koje ukazuju na mogućnost da nije plaćen porez.

Obveze banaka

Članak 101.

(1) Banke su dužne Poreznoj upravi dostavljati podatke o prometu svih kunkskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i građana.

(2) Podatke iz stavka 1. ovoga članka banke su dužne dostavljati putem raspoloživih informacijskih tehnologija mjesečno ili tromjesečno, kumulativno za razdoblje od 1. siječnja do posljednjeg dana izvještajnog razdoblja.

(3) Na poseban zahtjev Porezne uprave banke su dužne za pojedine osobe podatke iz stavka 1. ovoga članka dostaviti i drugim rokovima osim onih propisanih stavkom 2. ovoga članka.

(4) Troškovi davanja podataka poreznom tijelu ne zaračunavaju se.

10. Porezni nadzor

Pojam poreznog nadzora

Članak 102.

(1) Porezni nadzor u smislu ovoga Zakona je dio porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak radi provjere i utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje poreznih obveznika i drugih osoba.

(2) Porezna tijela provode porezni nadzor sukladno zakonu kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.

Ovlaštene osobe za porezni nadzor

Članak 103.

(1) Porezni nadzor obavljaju porezni revizori, porezni inspektori i drugi državni službenici ovlaštene za provedbu poreznog nadzora.

(2) Osim osoba iz stavka 1. ovoga članka, za obavljanje pojedinih zadataka u vezi s poreznim nadzorom čelnik poreznog tijela može ovlastiti i druge stručno osposobljene osobe.

Dopustivost poreznog nadzora

Članak 104.

(1) Porezni nadzor može se obavljati kod svih poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu činjenicama i dokazima bitnima za oporezivanje.

(2) Porezni nadzor može se obavljati za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje porezne obveze.

Predmet poreznog nadzora

Članak 105.

(1) Porezni nadzor obuhvaća provjeru jedne ili više vrsta poreza.

(2) Ako je poduzetnik fizička osoba, nadzor može obuhvaćati i one činjenice koje nisu u vezi s njegovom gospodarskom djelatnošću.

(3) Porezni nadzor društava kapitala ili društava osoba obuhvaća i provjeru odnosa bitnih za oporezivanje između člana društva i samog društva.

Načelo odabira poreznih obveznika za porezni nadzor

Članak 106.

(1) Porezno tijelo odlučuje kod kojeg će poreznog obveznika provoditi porezni nadzor, vodeći računa o poreznoj snazi poreznog obveznika i objektivnim kriterijima na temelju procjene rizika, pri čemu prioritet imaju veliki poduzetnici iz Zakona o računovodstvu i porezni obveznici iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Porezni obveznik ne može utjecati na odluku poreznog tijela o odabiru poreznih obveznika kod kojih će se provoditi porezni nadzor.

Obavijest o poreznom nadzoru

Članak 107.

(1) Obavijest o poreznom nadzoru mora biti dostavljena poreznom obvezniku najkasnije osam dana prije početka poreznog nadzora.

(2) Iznimno, stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako bi se time ugrozila svrha poreznog nadzora. U tom slučaju obavijest se predaje poreznom obvezniku neposredno prije početka nadzora.

(3) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora se izdati u pisanom obliku, te mora sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
2. ime i prezime odnosno naziv poreznog obveznika kome se upućuje,
3. pravni i činjenični temelj,
4. predmet poreznog nadzora ili druge radnje koje će se provesti u poreznom nadzoru,
5. razdoblje koje je predmet poreznog nadzora,
6. datum početka poreznog nadzora,
7. obvezu sudjelovanja poreznog obveznika u postupku i pravne posljedice zbog ometanja ili odbijanja poreznog nadzora,
8. potpis ovlaštene osobe.

Tijek poreznog nadzora

Članak 108.

(1) Prije početka poreznog nadzora osoba ovlaštena za njegovu provedbu mora se predstaviti poreznom obvezniku predočenjem službene iskaznice.

(2) Porezni nadzor treba obavljati jednakom pozornošću u pogledu svih bitnih činjenica, kako onih koje idu na štetu poreznog obveznika tako i onih u njegovu korist.

(3) Porezni nadzor treba usmjeriti na bitne činjenice koje mogu konačno povećati ili smanjiti poreznu obvezu te njegovo trajanje ograničiti na nužnu mjeru.

(4) Porezni obveznik mora ovlaštenoj osobi za provođenje poreznog nadzora, na njezin zahtjev, omogućiti obavljanje nadzora u sjedištu poreznog obveznika i na ostalim mjestima na kojima porezni obveznik ili druga osoba prema njegovoj ovlaštenosti obavlja djelatnosti i poslove u vezi s kojima se obavlja porezni nadzor. Porezni obveznik u tu svrhu mora staviti na raspolaganje odgovarajuće mjesto za rad i potrebna pomagala.

(5) Ako ne postoji poslovni prostor pogodan za obavljanje poreznog nadzora, porezni nadzor se obavlja u službenim prostorijama poreznog tijela. Ako se porezni nadzor ne obavlja u poslovnim prostorijama, osoba ovlaštena za njegovu provedbu dužna je poslovne prostorije razgledati i to navesti u zapisniku o obavljenom nadzoru.

(6) Ovlaštena osoba za porezni nadzor ima pravo stupiti na zemljište i u poslovne prostorije u kojima porezni obveznik obavlja djelatnost te ih pregledati. Poreznom obvezniku ili njegovu punomoćniku ili zastupniku mora omogućiti nazočnost pri pregledavanju poslovnih prostorija.

(7) Porezni nadzor obavlja se tijekom uobičajenoga radnog vremena. Obavljanje poreznog nadzora izvan tog vremena dopustivo je ako porezni obveznik na to pristane ili ako to bezuvjetno nalaže svrha poreznog nadzora.

(8) Ako se započeta radnja u postupku poreznog nadzora ne može završiti tijekom radnog vremena poreznog obveznika, a porezni obveznik ne pristane na nastavak obavljanja poreznog nadzora nakon redovnoga radnog vremena, porezno tijelo može izvršiti privremeno pečaćenje poslovnog ili skladišnog prostora.

(9) Mjera privremenog pečaćenja iz stavka 8. ovoga članka može trajati najdulje do početka radnog vremena poreznog obveznika prvoga idućeg radnog dana.

(10) O privremenoj mjeri iz stavka 8. ovoga članka donosi se zaključak protiv kojeg nije dopuštena žalba.

Obveza sudjelovanja poreznog obveznika u provedbi poreznog nadzora

Članak 109.

(1) Porezni obveznik dužan je sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja bitnog za oporezivanje na način da daje obavijesti, predočava evidencije, poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge isprave ili imenuje osobu koja će to raditi u njegovo ime, o čemu je dužan obavijestiti porezno tijelo najkasnije do datuma početka poreznog nadzora utvrđenog u obavijesti iz članka 107. ovoga Zakona.

(2) Ako obavijesti poreznog obveznika ili imenovane osobe nisu dostatne, ovlaštena osoba za porezni nadzor može zatražiti od poreznog obveznika da imenuje i druge osobe za davanje obavijesti. Ovlaštena osoba za porezni nadzor može zatražiti obavijesti od drugih zaposlenika poreznog obveznika ili od trećih osoba.

(3) Osobe iz stavka 2. ovoga članka koje daju obavijesti u postupku poreznog nadzora dužne su dati obavijesti ovlaštenoj osobi za porezni nadzor, bez pisanog zahtjeva.

Postupak u slučaju sumnje na porezno kazneno djelo i prekršaj

Članak 110.

Ako se tijekom poreznog nadzora pojavi sumnja da je porezni obveznik počinio kazneno djelo ili prekršaj, porezno tijelo obvezno je podnijeti prijavu nadležnom tijelu.

Pravo poreznog obveznika na obavijest o ishodu poreznog nadzora

Članak 111.

(1) O ishodu poreznog nadzora, prije sastavljanja zapisnika, treba obaviti zaključni razgovor s poreznim obveznikom ili s osobom koju je imenovao porezni obveznik te raspraviti sporne činjenice, pravne ocjene, zaključke i njihove učinke na utvrđivanje porezne obveze te o tome sačiniti zabilješku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zaključni razgovor neće se obaviti:

1. ako tijekom poreznog nadzora nisu utvrđene nepravilnosti ili
2. ako porezni obveznik razgovor izbjegava.

Zapisnik o poreznom nadzoru**Članak 112.**

(1) O poreznom nadzoru sastavlja se zapisnik.

(2) Zapisnik treba sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
2. ime i prezime odnosno naziv poreznog obveznika,
3. pravni i činjenični temelj,
4. mjesto provođenja i vrijeme trajanja nadzora,
5. imena ovlaštenih osoba koje su nadzor provele,
6. vrste poreza i razdoblje obuhvaćeno nadzorom,
7. opis radnja, činjenica i dokaza provedenih u postupku po kojima su utvrđene nepravilnosti.

Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ništa ne smije dodati ili mijenjati, prekrivena mjesta moraju ostati čitljiva, a ako zapisnik ima više listova, svaka stranica mora biti označena rednim brojem i potpisana.

(3) Na zapisnik o poreznom nadzoru porezni obveznik ima pravo podnijeti prigovor u roku koji ne može biti kraći od pet dana, a niti dulji od dvadeset dana, računajući od dana primitka zapisnika.

(4) Porezno tijelo dužno je razmotriti prigovor na zapisnik, te ako prigovor ne usvoji, razloge neusvajanja treba navesti u obrazloženju poreznog rješenja.

(5) Ako su prigovorom iznesene nove činjenice i materijalni dokazi zbog kojih bi trebalo promijeniti činjenično stanje utvrđeno u zapisniku ili izmijeniti prijašnje pravne ocjene, porezno tijelo će o takvim činjenicama i materijalnim dokazima ili novim pravnim ocjenama sastaviti dopunski zapisnik. Na dopunski zapisnik ne može se podnijeti prigovor.

(6) Na temelju činjenica navedenih u zapisniku i u dopunskom zapisniku o poreznom nadzoru donosi se porezno rješenje.

(7) Rješenje iz stavka 6. ovoga članka donosi se najkasnije u roku od šezdeset dana od dana uručenja zapisnika ili dopunskog zapisnika o poreznom nadzoru.

(8) Ako se temeljem provedenog poreznog nadzora utvrdi da nema osnove za izmjenu porezne obveze, porezno tijelo će o utvrđenom dostaviti obavijest poreznom obvezniku.

(9) Ako ovlaštene osobe tijekom poreznog nadzora utvrde činjenice značajne za oporezivanje drugih osoba, tada će o tome obavijestiti nadležno porezno tijelo.

11. Plaćanje poreza i kamata po osnovi poreza

Način i vrijeme plaćanja

Članak 113.

(1) Porez i kamate po osnovi poreznog duga uplaćuju se na propisane uplatne račune putem banke.

(2) Porezi i kamate iz stavka 1. ovoga članka smatraju se plaćeni danom kad je banka kod koje se vode uplatni računi primila uplatu.

(3) Vraćanje preplaćenog poreza, plaćenog poreza bez pravne osnove i pripadajućih kamata pravnim i fizičkim osobama obavlja se bezgotovinski ili propisanim sredstvima gotovinskog plaćanja.

(4) Pri povratu poreza i pripadajućih kamata danom plaćanja smatra se:
1. kod bezgotovinskog plaćanja dan kada su sredstva pristigla u korist računa banke vjerovnika,
2. kod gotovinskog plaćanja dan s kojim je za navedenu isplatu terećen račun proračuna.

(5) Povrat preplaćenog poreza i poreza plaćenog bez pravne osnove zajedno s kamatama porezno tijelo dužno je vratiti osobi koja ga je platila, odnosno osobi kojoj je pravo na povrat poreza ustupljeno.

(6) Iznimno, povrat iz stavka 5. ovoga članka se neće izvršiti ako je porezno tijelo prethodno utvrdilo da porezni obveznik ima dospjelih, a neplaćenih poreza koje naplaćuje porezno tijelo.

Redoslijed plaćanja

Članak 114.

(1) Ako porezni obveznik duguje poreze, kamate i troškove ovrhe iz uplaćenog iznosa, najprije se naplaćuju kamate i troškovi ovrhe, a nakon toga glavni porezni dug.

(2) Ako porezni obveznik duguje više vrsta poreza, a uplaćeni iznos nije dostatan za plaćanje ukupnoga poreznog duga, tada se pojedine vrste poreza naplaćuju po redoslijedu njihova dospijea.

(3) Kod iznosa koji dospijevaju istodobno redoslijed naplate određuje porezno tijelo.

(4) Ako porezni obveznik izvrši uplatu obveze iz koje se ne može sa sigurnošću utvrditi vrsta obveze koja se plaća, porezno tijelo će s tom uplatom postupiti na način propisan u stavcima 1. do 3. ovoga članka.

Prijeboj

Članak 115.

(1) Na prijebnoj međusobnih poreznih dugova iz porezno-dužničkog odnosa primjenjuje se Zakon o obveznim odnosima, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

(2) Porezni obveznik može prebijati porezne dugove iz porezno-dužničkog odnosa samo s nespornim ili pravomoćno utvrđenim poreznim obvezama.

Opće odredbe o kamatama

Članak 116.

(1) Na iznos manje ili više plaćenog poreza obračunavaju se i plaćaju kamate u skladu s posebnim propisom, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

(2) Dospijeće pojedine vrste poreza utvrđuje se posebnim zakonom.

(3) Kamate se obračunavaju od dana dospijeća porezne obveze.

(4) Na iznos dužnih kamata ne obračunavaju se kamate.

(5) Na plaćene poreze bez pravne osnove kamate se obračunavaju počevši s 15-im danom od dana primitka zahtjeva za povrat, ako posebnim propisom nije uređeno drugačije.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako je povodom pokrenutog upravnog spora u pravomoćno dovršenom postupku poništeno, izmijenjeno ili ukinuto rješenje ili drugi akt o zaduženju temeljem kojeg je plaćen porez, tada obračun kamata počinje teći od dana uplate poreza.

(7) Ako se tijekom poreznog nadzora utvrdi razlika porezne obveze, kamata se obračunava od dana kada je tu poreznu obvezu porezni obveznik bio dužan platiti.

Kamata na porezni dug čije je plaćanje odgođeno

Članak 117.

(1) Ako je naplata duga po osnovi poreza odgođena, kamata se obračunava i za vrijeme trajanja odgode.

(2) Ako je naplata duga po osnovi poreza privremeno odgođena zbog obustave izvršenja konačnoga poreznog akta, kamata se obračunava i za vrijeme obustave izvršenja poreznog akta.

Odgoda naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 118.

(1) Porezno tijelo može, na zahtjev poreznog obveznika, u cijelosti ili djelomično odgoditi naplatu duga po osnovi poreza pod uvjetom da naplata duga po osnovi poreza na dan dospijeća predstavlja neprikladno opterećenje ili nanosi veću gospodarsku štetu poreznom obvezniku.

(2) O odgodi naplate duga po osnovi poreza iz stavka 1. ovoga članka na temelju pisanog i obrazloženog zahtjeva poreznog obveznika, koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu ili sjedištu poreznog obveznika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

(3) Rješenjem iz stavka 2. ovoga članka naplata poreznog duga može se odgoditi jednokratno ili se može odobriti plaćanje poreznog duga u obrocima, ali najdulje do deset mjeseci.

(4) Ako se porezni obveznik ne pridržava rokova iz rješenja o odgodi plaćanja poreza, porezno tijelo ukinut će rješenje o odgodi i pokrenut će postupak ovrhe.

Odgoda naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa u slučaju pokretanja upravnog spora

Članak 119.

(1) Ako je protiv drugostupanjskog rješenja porezni obveznik podnio tužbu, odnosno pokrenuo upravni spor, porezno tijelo može iznimno odgoditi izvršenje rješenja do okončanja upravnog spora:

1. ako bi izvršenje rješenja tužitelju nanijelo teško nadoknadivu štetu,
2. ako odgoda nije protivna javnom interesu.

(2) Za vrijeme trajanja odgode izvršenja rješenja do okončanja upravnog spora zastara ne teče.

(3) O odgodi naplate do okončanja upravnog spora odlučuje čelnik poreznog tijela.

Prodaja ili otpis poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 120.

(1) Osim u slučajevima utvrđenima ovim Zakonom, Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog ministra financija donijeti odluku o prodaji ili otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa.

(2) U postupku preustroja stečajnog dužnika ministar financija ovlašten je raspolagati pravima poreznog tijela iz porezno-dužničkog odnosa.

12. Sredstva osiguranja naplate poreznog duga

Osiguranje naplate poreznog duga

Članak 121.

Porezno tijelo može tražiti od poreznog obveznika ili poreznog jamca da dade sredstva osiguranja plaćanja poreza, kao uvjet za odgodu naplate poreznog duga.

Vrste sredstava osiguranja naplate

Članak 122.

(1) Naplata poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa može se osigurati:

1. neopozivom garancijom banke ili druge financijske organizacije ovlaštene za obavljanje platnog prometa koju odredi porezno tijelo,

2. zalogom vrijednosnih papira - vrijednosnica (vlasničkih i vjerovničkih) i tražbina (uključivo i tražbine po osnovi udjela u kapitalu),
3. založnim pravom na nekretninama, pokretninama i pravima građenja,
4. jamstvom druge osobe koja ispunjava uvjete navedene u stavku 2. ovoga članka.

(2) Osoba koja svojim jamstvom osigurava naplatu poreznog duga mora biti vlasnik imovine koja odgovara visini poreznog duga.

(3) Skladište robe smatra se dostatnim osiguranjem za naplatu porezne obveze koju treba platiti na tu robu.

Naplata iz sredstava osiguranja

Članak 123.

Ako se porezni obveznik ne pridržava rokova iz rješenja o odgodi plaćanja, a dana su sredstva osiguranja, porezno tijelo ukinut će rješenje o odgodi i porezni dug naplatiti iz sredstava osiguranja naplate.

VI. OVRŠNI POSTUPAK

1. Opće odredbe

Pojam ovršnog postupka

Članak 124.

Ovršni postupak u smislu ovoga Zakona dio je porezno – pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.

Načela ovrhe

Članak 125.

(1) Porezno tijelo dužno je u ovršnom postupku primijeniti one ovršne radnje koje su primjerene u odnosu na visinu poreznog duga.

(2) Pri provedbi ovrhe porezno je tijelo dužno paziti na dostojanstvo ovršenika.

Ovrhovoditelj i ovršenik

Članak 126.

(1) Ovrhovoditelj je porezno tijelo koje provodi ovrhu.

(2) Ovršenik je porezni obveznik ili njegov jamac od kojega se naplaćuje porezni dug iz porezno-dužničkog odnosa.

Obveza ovršenika

Članak 127.

(1) Ovršenik je dužan poreznom tijelu dati podatke o svojoj imovini i dohotku kako bi porezno tijelo moglo izvršiti pripremu ovrhe.

(2) Ovršenik je na zahtjev poreznog tijela dužan sastaviti popis imovine u kojem će navesti svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu, ima li prema kome novčanu ili koju drugu tražbinu ili kakva prava, ima li na računu i kod koga novčana sredstva, prima li i od koga plaću ili mirovinu.

(3) Ovršenik će u izjavi potvrditi da su podaci koje je dao točni i potpuni i da ništa od svoje imovine nije zatajio.

Ovršna i vjerodostojna isprava

Članak 128.

(1) Ovrha se provodi na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave.

(2) Ovršne isprave iz stavka 1. ovoga članka jesu:

1. rješenje o utvrđivanju poreza,
2. obračunska prijava koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza, a prema odredbama zakona kojima se uređuje pojedina vrsta poreza,
3. nagodba sklopljena pred poreznim tijelom.

(3) Vjerodostojna isprava u smislu stavka 1. ovoga članka jest knjigovodstveni izlist stanja poreznog duga potpisan od ovlaštene osobe poreznog tijela.

Rješenje o ovrsi

Članak 129.

(1) O provođenju ovrhe donosi se rješenje o ovrsi.

(2) Rješenje o ovrsi, osim podataka iz članka 50. stavka 4. ovoga Zakona, mora sadržavati i:

1. naznaku ovršne ili vjerodostojne isprave na temelju koje se ovrha određuje,
2. visinu i vrstu porezne obveze i pripadajućih kamata koje se ovrhom naplaćuju,
3. predmet ovrhe,
4. način provođenja ovrhe,
5. troškove ovrhe i
6. uputu o pravnom lijeku.

(3) Rješenje o ovrsi donosi porezno tijelo koje je mjesno nadležno za utvrđivanje i naplatu poreza.

Žalba i prigovor

Članak 130.

(1) Protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju ovršne isprave iz članka 128. stavka 2. ovoga Zakona može se podnijeti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(2) Protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju vjerodostojne isprave iz članka 128. stavka 3. ovoga Zakona može se podnijeti prigovor u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(3) O prigovoru iz stavka 2. ovoga članka odlučuje prvostupanjsko porezno tijelo rješenjem.

(4) Prigovor iz stavka 2. ovoga članka odgađa izvršenje rješenja o ovrsi do donošenja rješenja po prigovoru.

(5) Protiv rješenja donesenog temeljem stavka 3. ovoga članka može se podnijeti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(6) Žalba na rješenje iz stavaka 1. i 5. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja o ovrsi.

(7) Žalbom na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne može se pobijati zakonitost ovršne isprave.

Ovrha radi naplate poreznog duga

Članak 131.

(1) Ovrha se provodi u opsegu koji je potreban za namirenje poreznog duga iz cjelokupne imovine poreznog obveznika.

(2) Ovršenik fizička osoba odgovara za dug cjelokupnom svojom imovinom i imovinom koja je u smislu Obiteljskog zakona bračna stečevina, te imovinom njegovih srodnika po krvi u ravnoj liniji koji su tu imovinu stekli od ovršenika po bilo kojoj osnovi ili iz primitaka ovršenika.

Ovrha nad imovinom tijela državne uprave

Članak 132.

(1) Ovrha nad imovinom tijela državne uprave nije dopuštena.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je tijelo državne uprave dužnik poreznog obveznika, ovrha je dopuštena.

Ovrha na temelju zamolbe

Članak 133.

Ako porezno tijelo provodi ovrhu na temelju zamolbe drugog tijela državne uprave, tijela jedinice područne (regionalne) samouprave ili tijela jedinice lokalne samouprave, za pravni temelj ovrhe odgovorno je tijelo koje je podnijelo zamolbu.

Provedba ovrhe

Članak 134.

Ovrha se provodi:

1. ako je porezni dug poreznog obveznika dospio,
2. ako je porezno tijelo poduzelo sve mjere da se porezni dug naplati iz sredstava osiguranja naplate poreznog duga.

Obustava ovrhe

Članak 135.

Ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovršenika:

1. ako je ovršna isprava nakon pravomoćno dovršenog postupka preinačena, ukinuta ili poništena,
2. ako prestanu prava i obveze iz porezno – dužničkog odnosa,
3. ako se otpiše porezni dug,
4. ako se odgodi naplata poreza ili ako se odobri plaćanje u obrocima,
5. ako se otvori stečajni postupak.

Odgoda ovrhe**Članak 136.**

(1) Porezno tijelo može na prijedlog ovršenika u potpunosti ili djelomice odgoditi ovrhu za najdulje šest mjeseci. Odgoda se može odobriti:

1. ako je protiv ovršne isprave podnesena žalba,
2. ako je podnesen zahtjev za povrat u prijašnje stanje u postupku u kojem je donesena ovršna isprava,
3. ako je ovršenik protiv rješenja o ovrsi podnio žalbu ili tužbu.

(2) O odgodi ovrhe na osnovi pisanog i obrazloženog prijedloga ovršenika, koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu ili sjedištu ovršenika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

(3) Porezno tijelo može odgodu ovrhe uvjetovati davanjem sredstva osiguranja naplate.

(4) Za trajanja odgode ovrhe obračunavaju se kamate.

(5) U slučaju odgode ovrhe, banka koja obavlja poslove platnog prometa za ovršenika, kojoj je dostavljeno rješenje o ovrsi na sredstvima na računu ovršenika, neće izdvajati novčana sredstva dok traje odgoda ovrhe.

(6) Nakon isteka roka utvrđenog rješenjem o odgodi ovrha se nastavlja.

Otpis dospjeloga poreznog duga**Članak 137.**

(1) Tražbina s osnove poreza koja se ne može naplatiti ni u postupku ovrhe, otpisuje se kao nenaplativa:

1. ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnina ni nekretnina iz kojih se može naplatiti dug po osnovi poreza,
2. ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva.

(2) Ako protiv odgovorne osobe u pravnoj osobi iz stavka 1. točke 2. ovoga članka bude podnesen zahtjev za plaćanje sukladno članku 26. ovoga Zakona te s osnove pogodavanja vjerovniku, tražbina poreznog tijela od ovršenika će se ponovno evidentirati.

(3) Ako bi izvršenje naplate poreznog duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe ovršenika i članova njegova kućanstva, porez se može iznimno, na zahtjev poreznog obveznika, otpisati u cijelosti ili djelomice.

(4) O otpisu dospjelog poreznog duga iz stavka 3. ovoga članka, na osnovi pisanog i obrazloženog prijedloga ovršenika koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu ovršenika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

Primjena drugih zakona

Članak 138.

Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na ovrhu se primjenjuje Ovršni zakon.

2. Ovrha pljenidbom na pokretninama, tražbinama i drugim imovinskim pravima

Predmet ovrhe

Članak 139.

(1) Ovrha se može provesti na novčanoj tražbini ovršenika, pokretninama, drugim imovinskim odnosno materijalnim pravima, te na nekretninama.

(2) Radi osiguranja naplate poreza, u postupku ovrhe može se upisati zalog i/ili hipoteka na pokretninama i/ili nekretninama ovršenika.

Pljenidba novčanih sredstava na žiroračunima i drugim računima

Članak 140.

(1) Pljenidba novčanih sredstava ovršenika kod banke provodi se dostavom rješenja o ovrsi kojim se nalaže banci kod koje ovršenik ima račun za redovno poslovanje koji je odredio kao račun na kojem će se izvršavati nalozi za plaćanje zakonskih obveza i javnih prihoda (glavni račun) da novčani iznos za koji je ovrha određena prenese ovrhovoditelju s toga računa te, po potrebi, sa svih ovršenikovih kunkskih i deviznih računa koji se vode u toj banci.

(2) Ako na računima iz stavka 1. ovog članka ne bude dovoljno sredstava za namirenje ovrhovoditeljeve tražbine, banka će prenijeti ovrhovoditelju novčani iznos sa svih računa ovršenika koje ima kod drugih banaka, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Druge banke kod kojih se vode ovršenikovi računi dužne su, na zahtjev banke kod koje se vodi ovršenikov glavni račun iz stavka 1. ovog članka, obavijestiti tu banku o sredstvima na računima koje one vode.

(4) Rješenje o ovrsi s nalogom za plaćanje porezne obveze banka izvršava sa žiroračuna i drugih računa prije svih drugih naloga.

Pljenidba tražbine ovršenika

Članak 141.

(1) Ako je predmet pljenidbe dospjela novčana tražbina ovršenika, tada će ovrhovoditelj naložiti dužniku ovršenika da dužni iznos u roku od osam dana umjesto ovršeniku uplati u korist propisanih uplatnih računa radi plaćanja poreznog duga ovršenika. Primjerak rješenja o ovrsi s nalogom mora se dostaviti i ovršeniku.

(2) Ako dužnik ovršenika u roku od osam dana od dana primitka naloga nije osporio tražbinu iz stavka 1. ovoga članka, a niti izvršio nalog poreznog tijela, porezno tijelo će donijeti rješenje o pljenidbi njegovih novčanih sredstava u skladu s člankom 140. ovoga Zakona. U

rješenju o pljenidbi tražbine treba naznačiti broj računa i druge podatke potrebne za pravilnu uplatu i evidentiranje tako naplaćenog poreza.

(3) Ako tražbina ovršenikova dužnika u trenutku kada je ovršenikov dužnik primio nalog iz stavka 1. ovoga članka nije dospjela, po njezinoj dospelosti dužan je navedeni iznos uplatiti u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(4) Tražbine po osnovi mjenica i drugih vrijednosnih papira (vrijednosnica) koje se mogu prenijeti naleđem (indosamentom) plijene se na način da ih ovrhovoditelj uzme u posjed.

(5) Na pljenidbu tražbine koju poslodavatelj ima prema zaposleniku na temelju danih robnih, potrošačkih i drugih kredita odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o pljenidbi plaće.

(6) Ako je predmet pljenidbe dospjela novčana tražbina ovršenika – zaposlenika, tada će ovrhovoditelj rješenjem naložiti ovršenikovu dužniku - poslodavatelju da plaću ovršenika isplati u korist propisanih uplatnih računa, uzimajući u obzir izuzeća propisana člankom 142. ovoga Zakona. Primjerak rješenja dostavlja se ovršeniku - zaposleniku i ovršenikovu dužniku – poslodavatelju.

(7) Ako ovršenikov dužnik – poslodavatelj u roku od osam dana od primitka rješenja iz stavka 6. ovoga članka nije osporio tražbinu ovršenika – zaposlenika, a pri isplati plaće nije izvršio nalog poreznog tijela, porezno tijelo će donijeti rješenje o pljenidbi njegovih novčanih sredstava u iznosu dospjelih tražbina ovršenika – zaposlenika u skladu s člankom 140. ovoga Zakona.

(8) Novčane tražbine ovršenika - zaposlenika mogu se plijeniti iako nisu dospjele.

Nepljenjive tražbine

Članak 142.

U postupku ovrhe ne mogu se plijeniti sljedeće ovršenikove tražbine:

1. po osnovi plaće i s plaćom izjednačenih primanja do iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj utvrđene prema propisu o minimalnoj plaći,
2. novčani primici koji su izuzeti od oporezivanja prema posebnim propisima.

Obveza očitovanja dužnika ovršenika

Članak 143.

Dužnik ovršenika mora ovrhovoditelja u roku od osam dana od dana primitka rješenja o ovrsi na tražbini ovršenika obavijestiti o tome:

1. priznaje li tražbinu kao utemeljenu,
2. koja prava prema tražbini polažu druge osobe,
3. je li i zbog kojih prava tražbina već zaplijenjena za druge vjerovnike.

(2) Porezno tijelo koje je donijelo rješenje o ovrsi provjerit će navode dužnika ovršenika te odlučiti o obustavi ili nastavku postupka.

Pljenidba vlasničkih i vjerovničkih vrijednosnih papira (vrijednosnica)

Članak 144.

(1) Zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički vrijednosni papiri (vrijednosnice), pod uvjetom da kotiraju, prodaju se na burzi, a ako ne kotiraju, prodaju se na slobodnom tržištu.

(2) Ako zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički papiri (vrijednosnice) ne kotiraju na burzi, njihova prodaja mora se oglasiti u dnevnom tisku.

Pljenidba tražbine na temelju udjela u kapitalu

Članak 145.

(1) Pljenidbi podliježu i tražbine na temelju udjela u kapitalu.

(2) Javna prodaja tražbina na temelju udjela u kapitalu obvezatno se objavljuje u dnevnom tisku.

Pljenidba pokretnina

Članak 146.

(1) Pokretnine koje su kod ovršenika ovrhovoditelj popisuje i plijeni (pljenidbeni popis). Pokretnine osim novca, dragocjenosti i vrijednosnih papira (vrijednosnica) ostavljaju se kod ovršenika, ako se time ne ugrožava ovrha. Zaplijenjene pokretnine koje ostaju kod ovršenika treba označiti stavljanjem pečata ili na drugi način.

(2) Ovršenikove pokretnine koje se nalaze u posjedu treće osobe popisuju se i plijene prema odredbama stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako treća osoba ne pristane na popis i predaju stvari ovršenika, porezno tijelo donosi rješenje s nalogom za predaju stvari ovršenika.

(4) Ako treća osoba u roku od osam dana ne izvrši nalog poreznog tijela, porezno tijelo će se naplatiti iz imovine treće osobe.

(5) Ako ovršenik namjerno ili krajnjom nepažnjom uništi, ošteti ili otuđi popisane stvari, ovrhovoditelj će podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu.

(6) Ovrhovoditelj je po pisanom sudskom nalogu ovlašten pretražiti stambene prostorije. Ovrhovoditelj je ovlašten pretražiti poslovne prostorije i spremnike, te naložiti otvaranje zaključanih vrata, ako to zahtijeva svrha ovrhe.

(7) Ako u provedbi ovrhe u stambenim ili poslovnim prostorijama nije nazočan ovršenik ili član njegove obitelji ili njegov zaposlenik, ovrhovoditelj mora kao svjedoke pozvati dvije punoljetne osobe.

Pokretnine koje se ne mogu plijeniti

Članak 147.

Ne mogu biti predmetom pljenidbe:

1. odjeća, cipele, rublje i drugi predmeti za osobnu uporabu, posteljina, posuđe, pokućstvo, štednjak, hladnjak, televizor, radio prijemnik i druge stvari za kućanstva ako ih ovršenik i članovi njegova kućanstva trebaju za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba,
2. hrana i ogrjev za potrebe ovršenika i članova njegova kućanstva,

3. radna i rasplodna stoka, poljoprivredni strojevi i drugo radno oruđe koje ovršenik kao poljoprivrednik treba za rad na svom gospodarstvu, te sjeme za uporabu i hranu za stoku potrebnu do sljedećeg razdoblja prinosa žetve, kosidbe i sl.,
4. knjige i druge stvari koje ovršenik treba za obavljanje svoje znanstvene, umjetničke ili druge djelatnosti,
5. alat, oruđe, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku – fizičkoj osobi koja samostalno obavlja djelatnost nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca.

Prava trećih osoba

Članak 148.

(1) Ako ovršenik izjavi da su popisane pokretne vlasništvo treće osobe, a za to ne pruži dokaze ni on ni treća osoba, ovrhovoditelj može popisati i te predmete, ali je tu treću osobu dužan uputiti da podnese tužbu sudu u roku od osam dana od dana dostave obavijesti o popisu radi dokazivanja svoga prava vlasništva. Ako u tom roku ne podnese dokaz da je tužba podnesena sudu, ovrha će se nastaviti kao da nije bilo prigovora.

(2) Podnošenjem tužbe sudu u roku određenom u stavku 1. ovoga članka obustavlja se prodaja popisanih stvari do okončanja sudskog postupka.

(3) Treća osoba koja se ne nalazi u posjedu stvari ne može prigovoriti pljenidbi na temelju založnog ili povlaštenog prava. Ta osoba može tražiti namiru iz utrška, bez obzira na to je li njezina tražbina dospjela ili nije.

Zapisnik o popisu i procjeni pokretnina

Članak 149.

(1) O popisu i procjeni pokretnina ovrhovoditelj vodi zapisnik u kojem mora navesti sve potrebne podatke i druge pojedinosti koje su se dogodile tijekom popisivanja. Pljenidbeni popis sastavni je dio zapisnika. Ovrhovoditelj procjenom utvrđuje vrijednost pokretnina koje se plijene. Ta se vrijednost određuje kao cijena koja bi se mogla postići na javnoj prodaji. U zapisnik se mora unijeti nalog o zabrani prava raspolaganja zaplijenjenim pokretninama.

(2) Zapisnik o popisu i procjeni pokretnina potpisuju ovrhovoditelj, ovršenik, odnosno punoljetni član njegova kućanstva, nazočni svjedoci i druge službene osobe koje su bile nazočne popisivanju.

(3) U slučaju da ovršenik nije nazočan popisu ili ako odbije potpisati zapisnik i razlog odbijanja, to se mora zapisnički utvrditi.

Javna prodaja pokretnina

Članak 150.

(1) Zaplijenjene se pokretne javno prodaju. Ako je zaplijenjena lako kvarljiva roba, ovrhovoditelj može u nazočnosti ovršenika unovčiti takvu robu neposrednom pogodbom.

(2) Javna prodaja pokretnina se oglašava. Oglas mora sadržati obavijesti o mjestu, datumu, vremenu i načinu prodaje, kao i opis predmeta i njihovih početnih cijena.

(3) Oglas o javnoj prodaji pokretnina mora se vidno istaknuti na mjestu gdje će se obaviti prodaja. Oglas se mora dostaviti ovršeniku najmanje pet dana prije dana koji je određen za javnu prodaju.

(4) Ako je procijenjena vrijednost pokretnina koje se javno prodaju veća od 200.000,00 kuna, oglas se mora objaviti u dnevnom tisku.

Obavljanje javne prodaje

Članak 151.

(1) Javna prodaja može započeti kada se prijave najmanje dva kupca.

(2) U javnoj prodaji kao kupci ne mogu sudjelovati ovršenik i službene osobe koje su zaposlene u poreznim tijelima.

(3) Porezno tijelo može uvjetovati sudjelovanje na javnoj prodaji polaganjem jamčevine u iznosu do 20% procijenjene vrijednosti popisane imovine.

(4) Pokretnine se prodaju po najvišoj ponuđenoj cijeni, koja ne smije biti niža od dvije trećine njihove vrijednosti utvrđene procjenom.

(5) Ako se ne postignu dvije trećine cijene iz stavka 4. ovoga članka, može se u roku od najmanje pet dana odrediti nova javna prodaja na kojoj se stvari mogu prodati po cijeni koja ne može biti niža od polovine vrijednosti utvrđene procjenom. Ako se pokretnine ne prodaju niti na drugoj javnoj prodaji, porezno tijelo može odlučiti o načinu prodaje.

Zapisnik o javnoj prodaji

Članak 152.

(1) O javnoj prodaji ovrhovoditelj je dužan voditi zapisnik. U zapisnik se unose svi podaci o načinu i tijeku prodaje.

(2) Zapisnik o izvršenoj javnoj prodaji pokretnina dostavlja se ovršeniku u roku od tri dana od dana izvršene prodaje.

Pljenidba na imovinskim pravima

Članak 153.

(1) Za pljenidbu imovinskih prava primjenjuju se odredbe o pljenidbi nad pokretninama i tražbinama, osim ako se radi o imovinskim pravima koja su predmet ovrhe nad nekretninama.

(2) Učinci pljenidbe nastupaju u trenutku kada je ovršeniku priopćena zabrana raspolaganja imovinskim pravima.

Učinak pljenidbe

Članak 154.

(1) Porezno tijelo pljenidbom stječe založno pravo na zaplijenjenoj imovini.

(2) Primjerak rješenja o ovrsi kojim se nalaže pljenidba dostavlja se tijelu nadležnom za vođenje upisnika propisanih odredbama Ovršnog zakona odnosno drugoga posebnog zakona kojim se uređuje vođenje upisnika stvari ili prava radi provedbe zabilježbe ovrhe.

(3) Založno pravo po osnovi ranije pljenidbe ima prednost pred založnim pravom po osnovi kasnije pljenidbe.

Prestanak obveze iz poreznog jamstva

Članak 155.

Obveza iz poreznog jamstva prestaje kad se porezni dug u cijelosti naplati od poreznog obveznika ili poreznog jamca.

Provođenje ovrhe nad nekretninama

Članak 156.

Prijedlog za ovrhu nad nekretninama podnosi porezno tijelo nadležnom sudu.

Troškovi ovrhe

Članak 157.

(1) Troškove ovrhe snosi ovršenik. Ako ima više ovršenika, oni su solidarni dužnici.

(2) Troškovi koji nisu utvrđeni ovršnim rješenjem utvrđuju se posebnim rješenjem u roku od osam dana od nastanka.

(3) Najmanji iznos troškova ovrhe iznosi 200,00 kuna i naplaćuju se u postupku ovrhe.

3. Mjere osiguranja

Pljenidba radi osiguranja naplate

Članak 158.

(1) Ako postoji vjerojatnost da porezni obveznik onemogućiti naplatu još nedospjelog iznosa poreza mogu se poduzeti mjere za osiguranje naplate.

(2) Mjere osiguranja naplate sastoje se u zabrani raspolaganja sredstvima na žiroračunu ili drugim računima poreznog obveznika, u popisu pokretnina, tražbina i drugih imovinskih prava, zabrani raspolaganja tražbinama poreznog obveznika, oduzimanjem pokretnina i predbilježbi založnog prava na nekretnini.

(3) Mjere osiguranja naplate iz stavka 2. ovoga članka mogu se poduzeti radi naplate neutvrđenog iznosa porezne obveze čim je pokrenut postupak utvrđivanja ako postoji vjerojatnost da bi porezni obveznik mogao onemogućiti naplatu.

(4) Mjere osiguranja naplate iz stavka 2. ovoga članka mogu se poduzeti radi naplate neutvrđenog iznosa porezne obveze ako poduzetnik ne vodi poslovne knjige ili ne dostavlja porezne prijave.

(5) Pljenidba radi osiguranja naplate može se odgoditi ili obustaviti ako porezni obveznik dade sredstva osiguranja plaćanja iz članka 122. stavka 1. ovoga Zakona.

VII. PRAVNI LIJEK

Dopustivost i podnošenje žalbe

Članak 159.

(1) Protiv poreznog akta kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa može se podnijeti žalba.

(2) Žalba se može podnijeti i onda kada žalitelj istakne kako o njegovu zahtjevu za donošenjem poreznog akta nije donesena odluka u propisanom roku.

(3) Protiv rješenja kojim je odlučeno o žalbi može se podnijeti tužba nadležnom sudu.

(4) Podnesena tužba ne odgađa izvršenje poreznog akta.

Pravo na podnošenje žalbe

Članak 160.

Žalbu na porezni akt može podnijeti svaka osoba o čijim se pravima ili obvezama odlučivalo u prvostupanjskom poreznom postupku i svaka osoba koja za to ima pravni interes.

Žalbeni rok

Članak 161.

Žalba se podnosi u roku od trideset dana od dana primitka poreznog akta.

Podnošenje žalbe

Članak 162.

(1) Žalba se podnosi nadležnom drugostupanjskom poreznom tijelu, a predaje neposredno ili poštom preporučeno, odnosno izjavljuje na zapisnik prvostupanjskom poreznom tijelu. Dostatno je da je iz žalbe razvidno tko je žalitelj i koji se porezni akt pobija.

(2) Žalba podnesena u roku, a predana nenadležnom tijelu, ne može se odbaciti kao nepravodobna.

(3) U žalbi treba navesti porezni akt protiv kojega se podnosi žalba i žalbene razloge zbog kojih se zahtijeva poništenje, izmjena ili ukidanje toga poreznog akta, te dokaze kojima se žalba obrazlaže.

(4) Žalitelj mora žalbu potpisati.

Postupanje prvostupanjskog tijela po žalbi

Članak 163.

(1) Ako žalba nije dopuštena, nije podnesena od ovlaštene osobe ili nije podnesena u roku, prvostupanjsko porezno tijelo žalbu će odbaciti.

(2) Protiv rješenja o odbacivanju žalbe može se podnijeti žalba.

(3) Prvostupanjsko porezno tijelo će porezni akt izmijeniti tijekom postupka po žalbi:

1. ako ocijeni da je žalba opravdana i nije nužno provoditi novi ispitni postupak,
2. ako ocijeni da je provedeni postupak bio nepotpun, a to je moglo biti od utjecaja na rješavanje,
3. ako žalitelj u žalbi iznosi takve činjenice i dokaze koji bi mogli biti od utjecaja na drukčije rješavanje stvari,
4. ako je žalitelju moralo biti omogućeno da sudjeluje u postupku,
5. ako je žalitelj propustio sudjelovati u postupku, ali je u žalbi opravdao to propuštanje.

(4) Prvostupanjsko porezno tijelo će u žalbenom postupku žalbu usvojiti i novim poreznim aktom zamijeniti porezni akt koji se žalbom pobija, i to:

1. u slučaju iz stavka 3. točke 1. ovoga članka bez provođenja dopunskog postupka,
2. u slučaju iz stavka 3. točaka 2., 3., 4. i 5. ovoga članka uz provođenje dopunskog postupka.

(5) Protiv novoga poreznog akta porezni obveznik može podnijeti žalbu.

(6) Novi porezni akt može se izmijeniti do donošenja odluke o žalbi.

Tijelo nadležno za rješavanje o žalbi

Članak 164.

O žalbi protiv poreznog akta koji je donijelo prvostupanjsko porezno tijelo odlučuje nadležno drugostupanjsko porezno tijelo određeno zakonom.

Sudionici žalbenog postupka

Članak 165.

U žalbenom postupku sudjeluju:

1. žalitelj,
2. osoba pozvana da sudjeluje u postupku.

Poziv na sudjelovanje u postupku

Članak 166.

(1) Drugostupanjsko porezno tijelo po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva poreznog obveznika uključit će u postupak one osobe čiji bi pravni interes mogao odlukom poreznog tijela biti pogođen, a prije svega osobe koje, uz poreznog obveznika, jamče za njegov porezni dug. Prije nego što porezno tijelo uključi navedene osobe u postupak, mora omogućiti podnositelju žalbe da se o toj činjenici očituje.

(2) Osobi pozvanoj na sudjelovanje u postupku treba priopćiti sve zahtjeve i izjave ostalih sudionika. Ta osoba ima pravo očitovati se, davati izjave o činjenicama i postavljati vlastite zahtjeve u okviru žaliteljevih zahtjeva.

Pravni učinak žalbe

Članak 167.

(1) Žalba odgađa izvršenje pobijanoga poreznog akta do donošenja rješenja o žalbi.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, žalba ne odgađa izvršenje pobijanoga poreznog akta koji je donesen u skraćenom postupku temeljem članka 77. ovoga Zakona.

Odustanak od žalbe

Članak 168.

(1) Podnositelj žalbe može odustati od žalbe do donošenja rješenja o žalbi.

(2) Odustankom od žalbe ne gubi se pravo na ponovnu žalbu ako žalbeni rok nije istekao.

Privremeno prekidanje postupka

Članak 169.

(1) Ako rješenje o žalbi potpuno ili djelomično ovisi o prethodnom pitanju koje je predmet sudskog spora ili je u nadležnosti drugog tijela državne uprave, nadležno drugostupanjsko porezno tijelo može zaključkom privremeno prekinuti postupak do okončanja sudskog spora ili do donošenja odluke nadležnog tijela državne uprave.

(2) Za vrijeme trajanja privremenog prekida postupka iz stavka 1. ovoga članka ne teku zastarni rokovi.

Žalbeni postupak i izvedba dokaza

Članak 170.

(1) Nadležno drugostupanjsko porezno tijelo dužno je ispitati zakonitost pobijanoga poreznog akta u cijelosti, a posebno u dijelovima na koje se odnosi žalba.

(2) Nadležno drugostupanjsko porezno tijelo može odlučiti zbog složenosti sporne stvari, ili ako ocijeni da je to potrebno radi boljeg razjašnjavanja stanja stvari, da će se u postupku po žalbi izvoditi dokazi.

(3) Ako nadležno drugostupanjsko porezno tijelo u slučaju iz stavka 2. ovoga članka izvodi dokaze, poreznom obvezniku uputit će se poziv za sudjelovanje u postupku. Neodazivanje pozivu poreznog obveznika ne zadržava rad drugostupanjskoga poreznog tijela.

(4) Ako se pobijani porezni akt izmijeni prije donošenja rješenja o žalbi, tada predmetom postupka po žalbi postaje i novi porezni akt.

(5) Rješenje o žalbi porezno tijelo mora donijeti i dostaviti stranci najkasnije u roku od dva mjeseca računajući od dana predaje žalbe.

Mijenjanje i poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom

Članak 171.

(1) Porezno tijelo protiv čijeg je rješenja pravodobno podnesena tužba nadležnom sudu može do okončanja spora poništiti ili izmijeniti svoje rješenje iz onih razloga iz kojih bi sud mogao poništiti to rješenje.

(2) Poništavanje ili izmjena rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izvršiti samo ako se na taj način otklanja nezakonitost rješenja i ako se time porezni obveznik ne dovodi u lošiji položaj.

(3) Porezno rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se poreznom obvezniku i nadležnom sudu.

VIII. ADMINISTRATIVNA SURADNJA IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA EUROPSKIH ZAJEDNICA ZA PODRUČJE POREZA

1. Opće odredbe

Stvarna nadležnost i područje primjene

Članak 172.

(1) Porezna uprava je ovlašteno tijelo za provođenje propisa Europskih zajednica o administrativnoj suradnji na području poreza temeljem Direktiva 77/799 EEZ i 2008/55 EZ.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na carine i posebne poreze.

(3) Sa zahtjevima zaprimljenima od ovlaštenih tijela država članica Europskih zajednica (dalje u tekstu: država članica) u vezi s pružanjem uzajamne pomoći postupat će se jednako kao i sa zahtjevima zaprimljenima od hrvatskih ovlaštenih tijela.

(4) Ovlašćuje se ministar financija da u roku od četiri mjeseca od dana pristupanja u članstvo EU pravilnikom propiše postupak primjene Direktiva 77/799 EEZ i 2008/55 EZ.

Izravna primjena Uredbi Europskih zajednica

Članak 173.

(1) Odredbe Uredbe Europskih zajednica o administrativnoj suradnji na području poreza na dodanu vrijednost primjenjuju se izravno.

(2) Porezna uprava je ovlašteno tijelo za provođenje Uredbe Europskih zajednica o administrativnoj suradnji na području poreza na dodanu vrijednost.

2. Razmjena informacija na području utvrđivanja neposrednih poreza

Područje primjene razmjene informacija

Članak 174.

Ova glava primjenjuje se na sljedeće poreze koji se utvrđuju u Republici Hrvatskoj:

1. porez na dohodak, porez na dobit, prirez porezu na dohodak, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na kuće za odmor, porez na promet nekretnina,
2. porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko-osiguranja cestovnih vozila.

Razmjena informacija na zahtjev

Članak 175.

(1) Na zahtjev ovlaštenih tijela drugih država članica Porezna uprava obvezna je proslijediti, što je prije moguće, svaku informaciju koja bi nadležnom tijelu države članice podnositelja zahtjeva mogla omogućiti ispravno utvrđivanje poreza na dohodak i poreza na dobit, te poreza na imovinu i poreza na premije osiguranja.

(2) U slučaju da Porezna uprava ne raspolaze traženim informacijama, zatražit će informacije od drugih nadležnih tijela i bez odgode ih proslijediti podnositelju zahtjeva.

Spontana razmjena informacija

Članak 176.

(1) Porezna uprava prosljeđuje informacije o porezima navedenim u članku 174. ovoga Zakona ovlaštenom tijelu druge države članice:

1. kada postoji sumnja da je druga država članica uskraćena za porezne prihode,
2. kada porezni obveznik traži porezne olakšice ili ima pravo na porezna oslobođenja, što za njega rezultira većim poreznim obvezama ili stvara porezne obveze u drugim državama članicama,
3. kada je porezni obveznik uključen u transakcije s poreznim obveznikom koji ima sjedište u drugoj državi članici, a obavlja transakcije preko jedne ili više država kako bi umanjio poreznu obvezu,
4. kada Porezna uprava smatra da je plaćen manji iznos poreza raspodjelom dobiti koja nije u skladu s propisima o povezanim društvima,
5. kada se naknadno pojave nove činjenice ili dokazi koji su povezani s prije proslijeđenim informacijama, a bitne su za oporezivanje.

(2) Na temelju bilateralnih ugovora o razmjeni informacija sklopljenih s drugim državama članicama, Porezna uprava prosljeđuje informacije u svim slučajevima koji nisu navedeni u stavku 1. ovoga članka.

(3) Porezna uprava može proslijediti informacije drugim državama članicama i u svim drugim slučajevima.

Automatska razmjena informacija

Članak 177.

(1) Osim informacija iz članka 174. ovoga Zakona, Porezna uprava na temelju bilateralnih ugovora o automatskoj razmjeni informacija redovito prosljeđuje i druge informacije ovlaštenim tijelima drugih država članica.

(2) Porezna uprava obavezna je obavijestiti Europsku komisiju o svakom bilateralnom ugovoru o automatskoj razmjeni informacija koji je sklopljen s ovlaštenim tijelima drugih država članica, a koji se ne odnosi isključivo na pojedinačne porezne slučajeve.

Nazočnost službenika drugih država članica

Članak 178.

(1) Porezna uprava Republike Hrvatske, uz konzultacije s nadležnim tijelom druge države članice može za potrebe razmjene informacija odobriti nazočnost predstavnika

ovlaštenih tijela drugih država članica u svojim službenim prostorijama tijekom nadzora ili očevida kod poreznog obveznika.

(2) Tijekom konzultacija određuju se uvjeti pod kojima se daje dopuštenje iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Porezni obveznik dužan je prihvatiti nazočnost službenika druge države članice u slučaju iz stavka 1. ovoga članka.

Nazočnost službenika Porezne uprave u drugim državama članicama

Članak 179.

U svrhu razmjene informacija o porezima iz članka 174. ovoga Zakona Porezna uprava može imenovati službenika Porezne uprave da bude nazočan u istražnim radnjama u drugoj državi, koje se vode od strane ili u ime nadležnog tijela te države u okviru pružanja informacija Republici Hrvatskoj.

Usporedni nadzor

Članak 180.

(1) Kada je poslovanje jednog ili više poreznih obveznika od zajedničkog ili dodatnog interesa za dvije ili više država članica, te države mogu dogovoriti provedbu usporednog nadzora na svom području radi razmjene tako dobivenih informacija ako smatraju da bi to bilo učinkovitije od provođenja nadzora u samo jednoj državi članici.

(2) U slučaju odbijanja zahtjeva za nadzor, Porezna uprava je obvezna odmah obavijestiti tijelo podnositelja zahtjeva o toj odluci.

(3) Porezna uprava će obavijestiti ovlašteno tijelo druge države članice o poreznom obvezniku za kojeg predlaže usporedni nadzor. Porezna uprava iznijet će razloge zbog kojih je predložen usporedni nadzor, navodeći informacije na kojima se zasniva takav prijedlog, te vremensko razdoblje poslovanja poreznog obveznika za koje treba provesti nadzor.

Prosljeđivanje upravne obavijesti

Članak 181.

(1) Porezna uprava na zahtjev ovlaštenog tijela države podnositelja zahtjeva, u skladu s odredbama ovoga Zakona, obavještava poreznog obveznika o svim poreznim aktima upravnih tijela države podnositelja zahtjeva, koji se odnose na primjenu njezina zakonodavstva u području poreza iz članka 174. ovoga Zakona. Zahtjev za prosljeđivanje obavijesti treba sadržavati porezni akt o kojem se mora obavijestiti, te ime i prezime odnosno naziv, adresu poreznog obveznika i druge podatke koji mogu olakšati identifikaciju poreznog obveznika.

(2) Porezna uprava je obvezna odmah obavijestiti podnositelja zahtjeva o poduzetim radnjama, a osobito o datumu prosljeđivanja obavijesti poreznom obvezniku.

Tajnost podataka

Članak 182.

(1) Sve informacije koje Porezna uprava zaprimi putem administrativne suradnje na području oporezivanja smatraju se poreznom tajnom u smislu članka 8. ovoga Zakona.

(2) Informacije zaprimljene sukladno stavku 1. ovoga članka moraju biti dostupne samo osobama koje provode postupak oporezivanja i nadzora, osobama odgovornima za vođenje prekršajnog postupka u vezi s porezima na koje se odnose povjerljive informacije i osobama koje izravno sudjeluju u sudskom postupku.

(3) Uz prethodno odobrenje ovlaštenog tijela druge države članice, informacije koje je Porezna uprava zaprimila mogu se proslijediti nadležnom tijelu treće države članice.

(4) Na zahtjev ovlaštenog tijela druge države članice Porezna uprava može odobriti tom tijelu da proslijedi informacije koje je dobilo od Republike Hrvatske nekoj trećoj državi članici.

(5) Porezna uprava obavještava poreznog obveznika o prosljeđivanju bilo kakvih informacija o njemu navedenih u stavku 3. ovoga članka.

Ograničenja u razmjeni informacija

Članak 183.

(1) Ako Republika Hrvatska propisuje stroža pravila u pogledu tajnosti informacija u odnosu na državu članicu podnositelja zahtjeva, tada Porezna uprava neće proslijediti informacije državi članici osim ako dobije pismeno jamstvo da će ta država članica postupati s tim informacijama na isti način kao i Republika Hrvatska.

(2) Porezna uprava može odbiti razmjenu informacija:

1. ako bi prosljeđivanje tih informacija bilo suprotno domaćem zakonodavstvu i administrativnoj praksi;
2. ako podnositelj zahtjeva nije iskoristio sve vlastite uobičajene izvore informacija koje je, u skladu s okolnostima, mogao iskoristiti za dobivanje traženih informacija bez ugrožavanja postavljenih ciljeva;
3. ako bi njihovo prosljeđivanje dovelo do otkrivanja poslovne, industrijske ili profesionalne tajne ili poslovne politike, te ako bi njihovo prosljeđivanje bilo suprotno javnom poretku Republike Hrvatske;
4. ako država članica koja je zatražila informacije nije u mogućnosti, zbog činjeničnih razloga, zakonskih odredaba ili administrativne prakse dostaviti istu vrstu informacija;
5. ako se u Republici Hrvatskoj ne može dobiti informacija za utvrđivanje poreza.

3. Pomoć pri naplati tražbine

Mjere za naplatu tražbine

Članak 184.

(1) Na zahtjev ovlaštenog tijela druge države članice, Porezna uprava poduzima mjere za naplatu sljedećih tražbina:

1. povrati, interventna plaćanja i drugi zahtjevi koji čine dio sustava ukupnog ili djelomičnog financiranja Europskog fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi (EAGGF), uključujući iznose koji trebaju biti prikupljeni u vezi s tim aktivnostima, te poljoprivredne pristojbe i ostala davanja koja trebaju biti osigurana u okviru zajedničke organizacije tržišta šećera,
2. porez na dohodak, porez na dobit, prirez porezu na dohodak, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na kuće za odmor, porez na promet nekretnina,
3. porez na dodanu vrijednost,

4. porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko-osiguranja cestovnih vozila,
5. troškovi naplate tražbina navedenih u točkama 1. do 4. ovoga stavka,
6. kamate i prekršajne kazne koje se odnose na tražbine iz točaka 1. do 4. ovoga stavka, osim bilo koje sankcije kaznene prirode kako je utvrđeno zakonima države članice primatelja zahtjeva.

(2) S tražbinama iz stavka 1. ovoga članka postupa se kao i s domaćim tražbinama.

(3) Pristup informacijama koje se dostavljaju u okviru pomoći pri naplati tražbina između država članica može se dati:

1. osobama koje su navedene u zahtjevu za pomoć pri naplati,
2. osobama i ovlaštenim tijelima koja sudjeluju u postupku naplate,
3. sudbenoj vlasti kojoj je podnesen zahtjev za naplatu tražbina.

(4) Porezna uprava odbija zahtjev za pomoć pri naplati tražbina ako je ovršna isprava na temelju koje se otvorio postupak naplate starija od pet godina. Ako je ovršna isprava osporavana, rok od pet godina teče od trenutka kada prema obavijesti države članice podnositelja zahtjeva više ne postoji mogućnost osporavanja tražbina.

(5) U svrhu postupanja po zahtjevu za pomoć pri naplati tražbina, ovršnom ispravom smatrat će se isprava poreznog tijela druge države članice o dospjeloj tražbini.

Zahtjev za informacijama

Članak 185.

(1) Na zahtjev ovlaštenog tijela države članice podnositelja zahtjeva Porezna uprava dostavlja informacije potrebne za naplatu tražbina iz članka 184. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Porezna uprava može odbiti zahtjev za informacijama ako prikupljanje traženih informacija nije u skladu s domaćim zakonodavstvom o naplati tražbina, ako bi njihovo prosljeđivanje dovelo do otkrivanja poslovne, industrijske ili profesionalne tajne ili poslovne politike, te ako bi njihovo prosljeđivanje bilo suprotno javnom poretku Republike Hrvatske.

Zahtjev za prosljeđivanje informacija

Članak 186.

Na zahtjev podnositelja zahtjeva Porezna uprava obavijestit će poreznog obveznika o poreznom aktu izdanom od podnositelja zahtjeva koji se odnosi na tražbine i/ili naplatu tražbina. Porezna uprava obvezna je što je prije moguće obavijestiti podnositelja zahtjeva o poduzetim mjerama, posebno o datumu dostave.

Zahtjev za poduzimanje prethodnih mjera osiguranja

Članak 187.

Na opravdani zahtjev podnositelja zahtjeva, Porezna uprava poduzima prethodne mjere osiguranja naplate tražbine u skladu s domaćim zakonodavstvom.

Zahtjev za naplatu

Članak 188.

(1) Na zahtjev stranog nadležnog tijela i na temelju priložene originalne ovršne isprave Porezna uprava poduzima mjere ovrhe u skladu s domaćim zakonodavstvom.

(2) U slučaju da se nakon što je zahtjev poslan doznaju informacije značajne za rješavanje zahtjeva, Porezna uprava odmah će o tome obavijestiti primatelja zahtjeva.

Odbijanje zahtjeva za naplatu

Članak 189.

(1) Porezna uprava odbija zahtjev za naplatu ili poduzimanje mjera osiguranja naplate ako podnositelj zahtjeva ne dokaže da tražbina i/ili ovršna isprava nisu osporavani pred sudom, te da je prisilna naplata bila pokrenuta u vlastitoj državi, a rezultirala je neuspjehom ili djelomičnom naplatom tražbine.

(2) Porezna uprava odbija zahtjev za naplatu tražbine ili mjere osiguranja naplate ako bi taj zahtjev ozbiljno ugrozio poslovanje poreznog obveznika i time prouzročio značajne socijalne i gospodarske poteškoće u Republici Hrvatskoj.

Odgoda postupka naplate

Članak 190.

(1) U slučaju da su tijekom postupka naplate tražbine porezni akti koji omogućuju prisilnu naplatu u državi članici u kojoj se nalazi podnositelj zahtjeva osporavani u sudskom postupku od zainteresirane stranke, Porezna uprava donosi rješenje o odgodi postupka naplate.

(2) Ako je pokrenut postupak pred sudom, a sudska odluka potvrdi rješenje Porezne uprave, ta odluka će se smatrati aktom koji omogućuje nastavak prisilne naplate.

(3) Kada sudska odluka postane pravomoćna i podnositelj zahtjeva o tome obavijesti Poreznu upravu, Porezna uprava će nastaviti postupak naplate u skladu sa sudskom odlukom.

(4) Ako je sudskom odlukom usvojena tužba poreznog obveznika, podnositelj zahtjeva je obvezan vratiti bilo koji naplaćeni iznos zajedno sa pripadajućom odštetom, sukladno domaćim zakonodavstvu.

Zastara

Članak 191.

(1) Na tražbine iz zahtjeva za naplatu primjenjuju se rokovi zastare države članice podnositelja zahtjeva.

(2) Mjere u postupku naplate tražbine poduzete od Porezne uprave ili drugoga nadležnog tijela, koje bi, da su poduzete od podnositelja zahtjeva, sukladno zakonskim propisima države članice u kojoj je prebivalište ili sjedište podnositelja zahtjeva, imale utjecaj na obustavu ili prekid tijeka zastare, smatrat će se poduzetima od podnositelja zahtjeva.

Način plaćanja tražbina

Članak 192.

(1) Tražbine se naplaćuju u kunama i prosljeđuju se državi članici podnositelja zahtjeva.

(2) Uz prethodni dogovor s podnositeljem zahtjeva, Porezna uprava odobrit će poreznom obvezniku odgodu plaćanja ili plaćanje u obrocima.

(3) Sve naplaćene kamate obračunane u skladu s propisima za obračunavanje zatezne kamate u Republici Hrvatskoj, prosljeđuju se državi članici podnositelja zahtjeva.

Troškovi

Članak 193.

(1) Sve troškove nastale u vezi s postupkom naplate tražbina snosit će Porezna uprava. Troškove naplate tražbina Porezna uprava naplaćuje od poreznog obveznika.

(2) Porezna uprava može s podnositeljem zahtjeva dogovoriti nadoknadu troškova kada naplata tražbina predstavlja problem, kada su troškovi naplate izrazito visoki ili kada je naplata povezana s borbom protiv organiziranog kriminala.

Vlastiti zahtjevi za administrativnu suradnju

Članak 194.

(1) Porezna uprava je na temelju odredaba članaka 174. do 193. ovoga Zakona ovlaštena podnositi zahtjeve ovlaštenim tijelima drugih država članica.

(2) Porezno tijelo nadležno za porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila i porez na kuće za odmor može preko Porezne uprave podnijeti zahtjev za pomoć pri naplati tražbina koje se odnose na porez na imovinu što ga duguje porezni obveznik s prebivalištem ili sjedištem na području druge države članice. Zahtjev se preko Porezne uprave upućuje ovlaštenom tijelu druge države članice.

IX. RAZMJENA INFORMACIJA IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA EUROPSKIH ZAJEDNICA O ISPLAĆENIM KAMATAMA NA DOHODAK OD ŠTEDNJE TEMELJEM DIREKTIVE 2003/48/EZ

1. Opće odredbe

Stvarna nadležnost i područje primjene

Članak 195.

(1) Porezna uprava je tijelo nadležno za razmjenu informacija između država članica Europskih zajednica (dalje u tekstu: država članica) o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje temeljem Direktive 2003/48/ EZ.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se na ovisna i na pridružena područja država članica.

Svrha razmjene informacija

Članak 196.

Cilj ovih odredbi jest omogućiti da dohodak od štednje isplaćen u obliku kamata od jedne države članice stvarnim korisnicima, koji su fizičke osobe i rezidenti druge države

članice, bude stvarno oporezovan u skladu sa zakonima države članice u kojoj su ti stvarni korisnici rezidenti.

Stvarni korisnik

Članak 197.

(1) Stvarni korisnik jest fizička osoba koja je rezident druge države članice i kojoj je kamata isplaćena ili fizička osoba kojoj je isplata kamate osigurana, osim ako ta osoba ne pruži dokaz da kamata nije isplaćena ili da isplata nije osigurana u njezinu korist, to jest ako:

1. djeluje kao isplatitelj
2. djeluje u korist:
 - pravne osobe
 - subjekta čija se dobit oporezuje prema načelima za oporezivanje trgovačkih društava
 - subjekta koji se tretira kao investicijski fond u skladu s Direktivom 85/611/EEZ ili
 - subjekta iz članka 200. ovoga Zakona koji priopćava svoje ime, prezime i adresu onome gospodarskom subjektu koji isplaćuje kamatu, a taj gospodarski subjekt priopćava istu informaciju nadležnim vlastima države članice u kojoj ima sjedište
3. djeluje u ime druge fizičke osobe koja je stvarni korisnik te isplatitelju priopćava ime, prezime i adresu toga stvarnoga korisnika.

Utvrđivanje identiteta i rezidentnosti stvarnoga korisnika

Članak 198.

(1) Isplatitelj će poduzeti određene mjere kako bi se utvrdio identitet stvarnoga korisnika u skladu sa stavkom 2. ovoga članka ako je fizička osoba kojoj je kamata isplaćena ili kojoj je isplata kamate osigurana zastupnik stvarnoga korisnika. Ako isplatitelj nema informacije kako bi identificirao stvarnoga korisnika, stvarnim korisnikom smatrat će se navedeni zastupnik.

(2) Isplatitelj utvrđuje identitet stvarnoga korisnika ovisno o tome kada su ugovoreni odnosi između isplatitelja i primatelja kamata, i to:

1. za ugovorne odnose sklopljene prije 1. siječnja 2004. i druge transakcije s naglaskom na isplatu kamate isplatitelj utvrđuje identitet stvarnoga korisnika, koji se sastoji od njegova imena, prezimena i adrese, koristeći se raspoloživim informacijama,
2. za ugovorne odnose sklopljene, ili transakcije izvršene u nedostatku ugovornih odnosa, na dan 1. siječnja 2004. ili nakon 1. siječnja 2004. isplatitelj utvrđuje identitet stvarnoga korisnika, koji se sastoji od njegova imena, prezimena, adrese i, ako postoji, poreznoga identifikacijskog broja koji mu je dodijelila država rezidentnosti.

Navedeni podaci utvrđuju se na temelju putovnice ili službene osobne iskaznice koju predoduje stvarni korisnik. Ako se ti podaci ne pojavljuju na putovnici ili službenoj osobnoj iskaznici, adresa prebivališta ili boravišta utvrđuje se na temelju bilo kojega drugoga dokumentiranog dokaza o identitetu koji predoduje stvarni korisnik, sa službenim hrvatskim prijevodom u prilogu. Ako se porezni identifikacijski broj ne pojavljuje na putovnici, službenoj osobnoj iskaznici ili bilo kojemu drugom dokumentiranom dokazu o identitetu, uključujući i potvrdu o rezidentnosti koju za porezne svrhe predoduje stvarni korisnik, identitet se nadopunjava pozivanjem na datum i mjesto rođenja stvarnoga korisnika koji se uzima iz putovnice ili službene osobne iskaznice.

(3) Isplatitelj utvrđuje rezidentnost stvarnoga korisnika prema adresi prebivališta ili ako se ona ne zna, onda prema adresi boravišta. Ako putovnica ili službena osobna iskaznica stvarnoga korisnika, izdana od države članice, ne sadrži njegovu adresu prebivališta odnosno boravišta ili se on izjasni kao rezident treće države, rezidentnost se utvrđuje na temelju potvrde o rezidentnosti, sa službenim hrvatskim prijevodom u prilogu. Ako se ne predoči potvrda,

država članica koja je izdala putovnicu ili drugi službeni dokument identifikacije smatra se državom rezidentnosti.

Isplatitelj

Članak 199.

Isplatitelj je svaki gospodarski subjekt, sa ili bez pravne osobnosti, koji isplaćuje kamate ili osigurava isplatu kamata za izravnu korist stvarnoga korisnika, koji ima sjedište u drugoj državi članici Europske zajednice.

Obveze isplatitelja

Članak 200.

(1) Gospodarski subjekt koji isplaćuje kamate ili osigurava isplatu kamata za izravnu korist stvarnoga korisnika sa sjedištem u drugoj državi članici, dužan je dostaviti informacije iz članka 198. ovoga Zakona nadležnoj Poreznoj upravi najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu, elektroničkim putem ili na prenosivu mediju, i to ime, prezime i adresu stvarnoga korisnika te ukupan iznos isplaćenih ili osiguranih isplata kamata za stvarnoga korisnika, osim:

1. ako je moguće potvrditi da je stvarni korisnik pravna osoba, ili
2. ako se oporezuje porezom na dobit u državi članici u kojoj mu je sjedište, ili
3. ako djeluje kao investicijski fond u skladu s Direktivom 85/611/EEZ ili odabire mogućnost da se s njim postupa kao s investicijskim fondom, što dokazuje potvrdom izdanom od nadležne vlasti države članice u kojoj ima sjedište.

(2) U smislu ovoga članka, pravne osobe koje se izuzimaju jesu:

1. u Finskoj: avoin yhtiö (Ay) i kommandiittiyhtio (Ky)/öppet bolag i kommanditbolag
2. u Švedskoj: handelsbolag (HB) i kommanditbolag (KB).

Isplaćena kamata

Članak 201.

(1) U smislu ovoga članka, isplaćene kamate jesu :

1. kamate isplaćene u gotovini ili uplaćene na račun, vezano za tražbine svake vrste, bez obzira na to jesu li te tražbine osigurane zalogom i bez obzira na to nose li pravo sudjelovanja u dobiti dužnika, a posebno prihod od državnih vrijednosnih papira i prihod od obveznica ili zadužnica, uključujući premije i nagrade u svezi s tim vrijednosnim papirima, obveznicima i zadužnicama. Zatezne kamate zbog kašnjenja u plaćanju ne smatraju se kamatom,
2. obračunane ili kapitalizirane kamate pri prodaji, reotkupu ili otplati tražbina iz točke 1. ovoga stavka,
3. kamate isplaćene od investicijskog fonda u skladu s Direktivom 85/611/EEZ ili subjekta koji se tretira kao investicijski fond temeljem potvrde iz članka 200. ovoga Zakona, ili od zajedničkog investicijskog fonda sa sjedištem izvan područja Europske zajednice neizravno preko subjekta iz članka 200. ovoga Zakona,
4. dohodak ostvaren pri prodaji, reotkupu ili otplati dionica ili udjela u investicijskom fondu u skladu s Direktivom 85/611/EEZ ili subjekta koji se tretira kao investicijski fond temeljem potvrde iz članka 200. ovoga Zakona ili u zajednički investicijski fond sa sjedištem izvan područja Europske zajednice, ako ulaže izravno ili neizravno, pomoću investicijskog fonda ili zajedničkoga investicijskog fonda sa sjedištem izvan područja Europske zajednice, više od 40% njihove imovine u tražbine iz točke 1. ovoga stavka. Ovaj dohodak će se tretirati kao ostvarena

kamata samo do granice koja odgovara dobitima koji izravno ili neizravno potječu od isplaćene kamate navedene u točkama 1. i 2. ovoga stavka.

(2) Ako isplatitelj ne posjeduje informacije iz stavka 1. točaka 3. i 4. ovoga članka vezano za udio dohotka koji potječe od isplaćenih kamata, isplaćenom kamatom se smatra ukupan iznos dohotka.

(3) Ako isplatitelj ne posjeduje informacije vezano uz omjer imovine uložene u tražbine ili u dionice ili udjele kako je određeno u stavku 1. točki 4. ovoga članka, smatra se da je taj postotak iznad 40%. Ako isplatitelj ne može utvrditi iznos dohotka koji je stvarni korisnik realizirao, smatra se da iznos dohotka odgovara prihodima od prodaje, reotkupa ili otplate dionica ili udjela.

(4) Porezna uprava može zahtijevati od isplatitelja da kamatu iz stavka 1. točaka 2. i 4. ovoga članka prikaže kao isplaćenu kamatu za razdoblje koje ne može biti dulje od jedne godine, čak i ako ne dođe do prodaje, reotkupa ili otplate tijekom toga razdoblja.

(5) Postotak iz stavka 1. točke 4. ovoga članka utvrđuje se u skladu s investicijskom politikom fonda koja se utvrđuje u skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima i statutom investicijskog fonda, a u slučaju nepostojanja navedenog, utvrđuje se prema aktualnom sastavu imovine.

(6) Postotak iz stavka 1. točke 4. ovoga članka i stavka 3. ovoga članka iznositi će 25% od 1. siječnja 2011.

2. Razmjena informacija

Informacije o kojima izvještava isplatitelj

Članak 202.

(1) Isplatitelji dostavljaju Poreznoj upravi do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, elektroničkim putem ili na prenosivu mediju (ili poštom), sljedeće informacije:

1. naziv tvrtke (naziv financijske institucije) i adresu sjedišta ili mjesta poslovanja isplatitelja,
2. ime i prezime stvarnoga korisnika (primatelja), mjesto njegova stalnog boravišta, a ako je ono nepoznato, mjesto njegova prebivališta. Ako je mjesto prebivališta ili stalnog boravišta nepoznato, smatra se da je mjesto prebivališta stvarnoga korisnika u državi članici koja mu je izdala putovnicu, osobnu iskaznicu ili neki drugi identifikacijski dokument; odnosno porezni broj koji je izdala država članica u kojoj je stvarni korisnik rezident, a u nedostatku tih podataka kao mjesto prebivališta uzima se mjesto rođenja,
3. broj računa stvarnoga korisnika ili, ako nije dostupan, opis tražbine na temelju kojeg se isplaćuje kamata, i
4. podatke koji se odnose na kamate isplaćene u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(2) U minimalnoj količini informacija o isplaćenim kamatama o kojima izvješćuje isplatitelj pravi se razlika između sljedećih kategorija kamata:

1. u slučaju kamata isplaćenih u smislu članka 201. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, iznos kamata isplaćenih u gotovini ili uplaćenih na račun,
2. u slučaju kamata isplaćenih u smislu članka 201. stavka 1. točaka 2. i 4. ovoga Zakona, iznos kamata ili dohotka iz tih stavaka, ili u nedostatku istih, puni iznos prihoda od prodaje, reotkupa ili otplate;
3. u slučaju kamata isplaćenih u smislu članka 201. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, iznos dohotka iz tog stavka ili puni iznos distribuiranog dohotka od kamata;
4. u slučaju kamata isplaćenih u smislu članka 200. stavka 1. točke 3. iznos godišnje kamate.

Automatska razmjena informacija

Članak 203.

(1) Nadležna vlast države članice isplatitelja priopćava informacije iz članka 202. ovoga Zakona nadležnim vlastima države članice u kojoj je stvarni korisnik rezident.

(2) Priopćavanje informacija je automatsko i odvija se barem jednom godišnje, u razdoblju od šest mjeseci nakon završetka kalendarske godine u državi članici isplatitelja, za sve isplate kamata tijekom te godine.

Prijelazno razdoblje

Članak 204.

(1) Obveza za prvu dostavu informacija o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje temeljem Direktive 2003/48/EZ za hrvatske isplatitelje nastaje 30. ožujka u godini koja slijedi nakon godine prijema u članstvo EU.

(2) Države članice koje temeljem Direktive 2003/48/EZ u prijelaznom razdoblju ne razmjenjuju informacije nego ubiru porez po odbitku na isplaćene kamate dužne su 75% prihoda od ubranog poreza prenijeti državi članici čiji je stvarni korisnik rezident.

(3) Nadležno porezno tijelo otvoriti će euro-račun za primanje uplata poreza po odbitku od država članica koje ubiru porez po odbitku hrvatskim rezidentima.

(4) Porezna uprava svojim će rezidentima osigurati povrat obustavljenog poreza po odbitku u smislu stavka 2. ovoga članka na način da će im odobriti uračunavanje poreza koji odgovara obustavljenom iznosu poreza po odbitku. Ako je iznos poreza po odbitku veći od iznosa poreza koji hrvatski rezident treba platiti prema domaćem zakonodavstvu, Porezna uprava će razliku obustavljenog poreza po odbitku vratiti stvarnom korisniku.

(5) Porezna uprava može umjesto uračunavanja obustavljenog poreza po odbitku vratiti obustavljeni porez po odbitku. Unutar trideset dana od dana primitka uplate Porezna uprava prenijeti će tu uplatu na porezni račun stvarnoga korisnika, obračunanu u kunama prema srednjem tečaju HNB na dan prijensa.

(6) Uračunavanje ili povrat poreza po odbitku Porezna uprava će izvršiti samo onda ako stvarni korisnik, hrvatski rezident, dostavi potrebne dokumente za identificiranje sebe kao stvarnoga korisnika.

(7) Obveznice i druge prenosive zadužnice neće se smatrati zadužnicama u smislu članka 201. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona ako je njihovo prvo izdanje bilo prije 1. ožujka 2001. ili ako im je bio odobren originalni prospekt prije toga datuma od Komisije državnih financijskih institucija ili od nadležnih vlasti države članice ili treće države, te ako im nije dopušteno daljnje izdavanje takvih prenosivih vrijednosnih papira poslije 1. ožujka 2002.

(8) Ako se prijelazno razdoblje zakonski produži, sljedeće prenosive zadužnice neće se smatrati zadužnicama u smislu članka 201. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona:

1. ako sadrže gross-up klauzulu i klauzulu ranijeg reotkupa, te
2. ako isplatitelj ima sjedište u državi članici koja primjenjuje porez po odbitku i isplaćuje kamate ili osigurava isplatu kamata za neposrednu korist stvarnoga korisnika rezidenta u drugoj državi članici.

Ovlasti ministra financija

Članak 205.

Ovlašćuje se ministar financija da u roku od četiri mjeseca od dana pristupanja u članstvo EU pravilnikom propiše postupak primjene Direktive 2003/48/EZ.

X. ODREDBE O POREZNIM PREKRŠAJIMA**Porezni prekršaj****Članak 206.**

(1) Porezni prekršaj je povreda poreznog propisa koja je kao prekršaj propisana ovim Zakonom i posebnim zakonima o pojedinim vrstama poreza.

(2) Prekršajni postupak u prvom stupnju vodi i rješenje o prekršaju donosi ovlašteni službenik nadležnog poreznog tijela.

(3) Ovlaštenog službenika za vođenje prekršajnog postupka i donošenje rješenja o prekršaju imenuje ministar financija.

(4) O žalbi na rješenje doneseno u prvostupanjskom prekršajnom postupku rješava Visoki prekršajni sud.

(5) Na prekršajni postupak koji vodi porezno tijelo primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona.

Novčane kazne za porezne prekršaje**Članak 207.**

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se:

1. tko ne obračuna ili ne obračuna točno ili ne uplati ili ne uplati pravodobno ili ne podnese prijavu poreza po odbitku (članak 27.),
2. tko knjiženja i druga evidentiranja u poslovnim knjigama ne obavlja potpuno ili točno ili pravodobno ili uredno (članak 56. stavak 1.),
3. tko evidencije o dnevnom gotovinskom prometu ne vodi na mjestu na kojem se ti primici ostvaruju ili ne osigurava dostupnost evidencija poreznom tijelu (članak 56. stavak 5.),
4. tko poslovne knjige i druge evidencije ne vodi sukladno načinu oporezivanja ili tko pri vođenju poslovnih knjiga ili drugih evidencija na nosačima podataka ne osigura raspoložive, čitljive i sustavne podatke (članak 56. stavak 7.),
5. tko poslovne knjige i druge evidencije ne vodi prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva (članak 56. stavak 8.),
6. tko poslovne knjige i druge evidencije s pripadajućom dokumentacijom ne čuva na mjestu propisanom zakonom (članak 56. stavak 9.),
7. tko na početku poslovanja i krajem svake poslovne godine ne popiše svu imovinu i obveze (članak 56. stavak 13.),
8. tko ne popiše imovinu i obveze pri promjenama cijena dobara ili kod statusnih promjena ili prestanka obavljanja djelatnosti ili kod otvaranja postupka stečaja ili likvidacije (članak 56. stavak 14.),
9. tko poslovne knjige, druge evidencije i knjigovodstvene isprave ne čuva u rokovima propisanim zakonom (članak 56. stavak 16.),
10. tko ne uruči ispis elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća, ili ne omogući pristup i nadzor podataka elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća, ili ne omogući pristup i nadzor računalnog ili drugog elektroničkog sustava i baza podataka,

odnosno tko ne osigura podatke na propisani način, ili ne osigura odgovarajuću zaštitu, tajnost i cjelovitost podataka, ili ne osigura čuvanje podataka u elektroničkom obliku, pristup podacima, čitljivost originalnih podataka, njihovo pravilno spremanje i čuvanje na propisani način (članak 57.),

11. tko na zahtjev poreznog tijela ne stavi na raspolaganje dokumentaciju o elektroničkom sustavu korištenom za vođenje poslovnih knjiga, evidencija i izvješća na propisani način (članak 57. stavak 6.),

12. tko ne prijavi činjenice bitne za utvrđivanje njegove porezne obveze u zakonskom roku (članak 58. stavak 1.),

13. tko ne prijavi činjenicu stjecanja većinskog udjela ili činjenicu da je u sustavu povezanih društava, u propisanom roku (članak 58. stavak 2.),

14. trgovačko društvo koje ne prijavi činjenicu promjene većinskog vlasnika u propisanom roku (članak 58. stavak 3.),

15. porezni obveznik koji odbije sudjelovati u poreznom postupku (članak 59. i članak 60.),

16. tko ne dostavi poreznom tijelu podatke o osobi i ovlašteniku za koje vodi račun, čuva ili kao zalag uzima vrijednosti ili ustupa pretinac (članak 61.),

17. tko ne podnese poreznu prijavu na poziv poreznog tijela (članak 62. stavak 2.),

18. porezni obveznik koji ne podnese poreznu prijavu poreznom tijelu u propisanom roku (članak 62. stavak 4.),

19. tko u poreznoj prijavi iskaže netočne ili neistinite podatke (članak 63. stavak 2.),

20. tko uz poreznu prijavu ne priloži dokumentaciju sukladno poreznim propisima (članak 63. stavak 3.),

21. tko ne izda poreznom obvezniku dokumentaciju potrebnu za poreznu prijavu (članak 63. stavak 4.),

22. porezni obveznik koji se ne odazove na poziv poreznog tijela (članak 68.),

23. tko na zahtjev poreznog tijela ne dostavi podatke potrebne za utvrđivanje porezne obveze, provedbu ovrhe i mjera osiguranja (članak 69. stavak 1.),

24. tko se ne odazove na poziv poreznog tijela radi davanja obavijesti usmeno na službenom mjestu poreznog tijela (članak 69. stavak 4.),

25. tko na traženje poreznog tijela ne dostavi obavijest u pisanom obliku ili obavijest ne dostavi pravovremeno (članak 69. stavak 7.),

26. tko ne predoči poslovne knjige, evidencije, poslovnu dokumentaciju i druge isprave na zahtjev poreznog tijela (članak 71. stavak 1.),

27. tko ometa očevid (članak 73. stavak 1.),

28. banka koja ne dostavi Poreznoj upravi u zakonom propisanom roku ili na njezin zahtjev podatke o prometu kunkskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta, slobodnih zanimanja i građana (članak 101.),

29. tko ne dopusti obavljanje poreznog nadzora (članak 104. stavak 1.),

30. porezni obveznik koji ne omogući obavljanje poreznog nadzora ovlaštenoj osobi za provođenje nadzora na njezin zahtjev (članak 108. stavak 4.),

31. tko ne sudjeluje u utvrđivanju činjeničnog stanja bitnog za njegovo oporezivanje na način da ne da obavijesti i ne predoči poslovnu dokumentaciju na zahtjev poreznog tijela, ne imenuje osobu koja će to raditi u njegovo ime ili ne omogući preuzimanje i cjelovitu reprodukciju podataka u elektroničkom obliku te njihovu dostupnost za cijelo vrijeme trajanja poreznog nadzora (članak 109. stavci 1., 2. i 3.),

32. ovršenik koji na zahtjev poreznog tijela ne da podatke ili da netočne i nepotpune podatke o svojoj imovini i dohotku (članak 127.),

33. banka koja ne doznači novčana sredstva zatečena na računu ovršenika ili ne doznači novčana sredstva koja su prispjela na račun ovršenika za vrijeme trajanja ovrhe (članak 140. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba poreznog obveznika – pravne osobe za prekršaje iz stavka 1. točaka 1. do 33. ovoga članka.

Članak 208.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se tko ne izdaje račune, ne iskazuje isporuke dobara i usluga preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način a naplaćuje ih gotovinom ili ne vodi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja u skladu sa zakonskim propisima (članak 54.).

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba poreznog obveznika – pravne osobe za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 209.

Za prekršaje iz članka 207. i 208. ovoga Zakona učinjene u povratu u roku od dvije godine poreznom obvezniku može se uz novčanu kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti.

Članak 210.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit isplatelj koji na opisani način u propisanom roku Poreznoj upravi na dostavi informacije (članak 202. stavak 1).

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba poreznog obveznika – pravne osobe za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

XI. OVLAŠTI MINISTRA FINACIJA

Članak 211.

(1) Ovlašćuje se ministar financija da u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnikom propiše način postupanja u dobroj vjeri, tarifu nagrada i nadoknada troškova zastupniku po službenoj dužnosti, što se smatra gospodarskom cjelinom, obrasce prijave činjenica bitnih za oporezivanje te oblik, sadržaj, rok i način dostave dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku.

(2) Ovlašćuje se ministar financija da u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnikom propiše oblik i sadržaj obrasca izjave fizičke osobe o izvorima stjecanja imovine te način praćenja stanja imovine i izvora njezinog stjecanja.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODEREDBE

Članak 212.

(1) Postupci pokrenuti prema odredbama Općega poreznog zakona (Narodne novine, broj 127/00, 86/01 i 150/02), do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 213.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona, prestaje važiti Opći porezni zakon (Narodne novine, broj 127/00, 86/01 i 150/02)

Članak 214.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2009., osim odredaba iz glava VIII. i IX. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu na dan prijema Republike Hrvatske u Europsku uniju.

OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBI OPĆEG POREZNOG ZAKONA

I. TEMELJENE ODREDBE

Odredbe članka 1. - članka 4.

Odredbama članka 1. do članka 4. utvrđen je sadržaj Zakona, područje primjene Zakona, definirano je koja javna davanja uređuje Zakon, propisano da porezi nisu povremena davanja te je određeno da sve što se propisuje za poreze vrijedi i za ostala javna davanja koja se uređuju Zakonom. Definiran je pojam poreznog tijela te supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku.

II. NAČELA OPOREZIVANJA

Odredbe članka 5. - članka 11.

Odredbama članka 5. do članka 11. utvrđena je zabrana retrokativne primjene poreznih propisa, utvrđeno je načelo zakonitosti, načelo razmjernosti u zaštiti prava poreznih obveznika i javnog interesa, načelo utvrđivanja materijalne istine, načelo sudjelovanja i izjašnjavanja poreznog obveznika u postupku prije donošenja rješenja, načelo čuvanja porezne tajne i načelo savjesnog i poštenog postupanja sudionika porezno – pravnog odnosa. Utvrđena je obveza informiranja poreznih obveznika o promjenama u poreznim propisima. Definiran je pojam porezne tajne te koji podaci se ne smatraju poreznom tajnom. Postupanje u dobroj vjeri je određeno kao standard ponašanja koji veže i porezno tijelo i poreznog obveznika te je dana ovlast ministru za donošenje pravilnika koji će detaljnije odrediti standarde ponašanja. Utvrđeno je da je za utvrđivanje poreza odlučan gospodarski učinak te nevažnost prividno sklopljenog pravnog posla.

III. POREZNO – PRAVNI ODNOS

Odredbe članka 12. - članka 17.

Odredbama članka 12. do članka 17. definirano je što obuhvaća porezno – pravni odnos i tko su su sudionici tog odnosa, uveden je pojam poreznog broja, dana definicija poreznog broja i utvrđena njegova svrha. Kao novina je utvrđeno da će putem poreznog broja Porezna uprava pratiti stanje imovine fizičke osobe. Uređeno je tko može zastupati poreznog obveznika u postupku te tko se smatra zastupnicima udruženih osoba bez pravne osobnosti i imovinske mase koja nemaju zakonskog zastupnika. Propisane su pretpostvake za postavljanje zastupnika po službenoj dužnosti te koje osobe mogu biti postavljene za zastupnika. Kao novina predviđeno je da će se isplata naknada i nagrada postavljenim zastupnicima po službenoj dužnosti obavljati sukladno tarifama koje će odrediti ministar financija pravilnikom.

IV. POREZNO – DUŽNIČKI ODNOS

1. Opće odredbe

Odredbe članka 18. - članka 24.

Odredbama članka 18. do članka 24. daje se definicija porezno – dužničkog odnosa te se utvrđuje tko su sudionici tog odnosa, koja prava iz tog odnosa pripadaju poreznom tijelu, a koja poreznom obvezniku te je utvrđeno u kojem trenutku nastaju prava iz tog odnosa i način prestanka prava i obveza iz porezno – dužničkog odnosa. Također je uređeno koje osobe mogu ispuniti obvezu za poreznog obveznika, obveze solidarnih dužnika i pravnog sljednika i utvrđeno je da se vrijednost naslijeđene imovine utvrđuje temeljem tržišnog kriterija. Propisani su načini raspolaganja pravima iz porezno – dužničkog odnosa od strane poreznog obveznika.

2. Odredbe o odgovornosti

Odredbe članka 25. - članka 32.

Odredbe članka 25. do članka 32. propisuju da su osim poreznog obveznika i druge osobe dužne izvršavati obveze iz porezno - dužničkog odnosa. Tako je uređeno u kojim slučajevima i u kojem opsegu obveze iz porezno – dužničkog odnosa imaju: zastupane osobe, zastupnici, jamac plataca, osobe koje sudjeluju u ispostavljanju nevjerodostojnih poslovnih knjiga i dokumentacije, preuzimatelji gospodarske cjeline, porezni jamci, vlasnici stvari i prava, utajivači poreza i pomagači.

3. Gospodarska cjelina i njezina procjena

Odredbe članka 33. - članka 36.

Odredbom članka 33. je uređeno što se smatra gospodarskom cjelinom za potrebe oporezivanja te je dano ovlaštenje da ministar pravilnikom pobliže propiše za pojedine slučajeve što se smatra gospodarskom cjelinom. Odredba članka 34. uvažava gospodarski pristup kod utvrđivanja pripadnosti gospodarske cjeline te se smatra da gospodarska cjelina pripada osobi koja ima pravo raspolaganja tom cjelinom, odnosno fiducijaru kod fiducijarnih odnosa. Odredbom članka 35. određuju se kriteriji za utvrđivanje vrijednosti gospodarske cjeline koja se nalazi u vlasništvu više osoba. Nadalje se odredbom članka 36. utvrđuje tržišna cijena kao kriterij temeljem kojeg se vrši procjena vrijednosti gospodarske cjeline te se definira što se podrazumijeva pod tržišnom cijenom.

4. Mjesna određenost poreznog obveznika

Odredbe članka 37. - članka 38.

Odredbama članka 37. i 38. propisani su kriteriji za utvrđivanje mjesne određenosti poreznog obveznika fizičke i pravne osobe te kada se smatra da porezni obveznik ima prebivalište i uobičajeno boravište u tuzemstvu. Također je utvrđeno koje prebivalište ima porezni obveznik koji ima više stanova u tuzemstvu te da se smatra tuzemnim poreznim obveznikom u slučaju kada ima prebivalište u tuzemstvu i inozemstvu.

5. Poduzetnik i gospodarska djelatnost

Odredbe članka 39. - članka 42.

Odredbama članka 39. i 40. definirani su pojmovi poduzetnika, gospodarske djelatnosti i stalne poslovne jedinice u smislu ovog Zakona. Nadalje je člankom 41. Zakona preciznije propisano koje se osobe smatraju povezanim osobama s poreznog aspekta te su propisane pretpostavke za priznavanje ugovora i poslovnih odnosa između povezanih osoba. Člankom 42. Zakona je uređen kriterij za utvrđivanje dobiti stalne poslovne jedinice.

V. OPĆE POSTUPOVNE ODREDBE

1. Nadležnost i izuzeće

Odredbe članka 43. - članka 48.

Odredbama članka 43. do članka 47. propisuju se vrste nadležnosti, koje je porezno tijelo nadležno u slučaju pozitivnog sukoba nadležnosti te postupanje u slučaju promjene nadležnosti. Odredbom članka 48. navode se razlozi za izuzeće službenika poreznog tijela.

2. Porezni akti u poreznom postupku i njihova dostava

Odredbe članka 49. - članka 53.

Odredbama članka 49. do članka 53. razrađuje se pojam poreznog akta i način njegove dostave. U odredbi članka 49. se definira porezni akt te se nabrajaju porezni akti koje uobičajeno donosi porezno tijelo. Također je utvrđeno da se meritorna odluka o pravima i obvezama donosi u obliku rješenja, ali može imati i drugi naziv. Odredbom članka 50. se detaljnije razrađuju oblik i sastavni dijelovi poreznog akta te su utvrđeni minimalni sastojci svakog poreznog akta. Odredbe članka 51. do članka 53. uređuju formalni postupak uručenja poreznog akta sudionicima poreznog postupka kao osobnu dostavu, postupanje u slučaju kad se porezni akt ne može uručiti osobno osobi kojoj je namijenjen, način vršenja dostave u inozemstvo te čime se dokazuje da je dostava izvršena.

3. Poslovne knjige i evidencije poreznih obveznika

Odredbe članka 54. - članka 57.

Odredbama članka 54. do članka 57. razrađuju se obveze poreznog obveznika vezano za vođenje poslovnih knjiga i evidencija. Precizirano je da su porezni obveznici uz poslovne knjige i evidencije dužni izdavati i račune, kao i koje obveze imaju vezano za evidentiranje gotovine te je propisana obveza inozemnih osoba na izdavanje računa i vođenje poslovnih knjiga u skladu s tuzemnim propisima. Također se propisuje način na koji su dužni postupati porezni obveznici koji vode knjigovodstvo u elektroničkom obliku kako bi bilo osigurano da tako pohranjeni i evidentirani podaci vjerodostojno iskazuju poslovni događaj koji opisuju.

4. Sudjelovanje poreznih obveznika u utvrđivanju činjeničnog stanja

Odredbe članka 58. - članka 61.

Odredbama članka 58. do članka 61. razrađuju se obveze poreznog obveznika vezano za vođenje poslovnih knjiga i evidencija. Precizirano je da su porezni obveznici uz poslovne knjige i evidencije dužni izdavati i račune, kao i koje obveze imaju vezano za evidentiranje gotovine

te je propisana obveza inozemnih osoba na vođenje poslovnih knjiga u skladu s tuzemnim propisima. Također se propisuje način na koji su dužni postupati porezni obveznici koji vode knjigovodstvo u elektroničkom obliku kako bi bilo osigurano da tako pohranjeni i evidentirani podaci vjerodostojno iskazuju poslovni događaj koji opisuju.

5. Porezna prijava

Odredbe članka 62. - članka 66.

Odredbama članka 62. do članka 66. utvrđuje se tko je dužan podnijeti poreznu prijavu, oblik i sadržaj porezne prijave te način podnošenja. Odredbe članka 65. i 66. Zakona propisuju pretpostavke i rokove kada se iznimno može odustati ili ispraviti već podnijeta porezna prijava.

6. Utvrđivanje činjenica u poreznom postupku

Odredbe članka 67. - članka 84.

Odredbe članka 67. i članka 68. razrađuju postupanje poreznog tijela radi utvrđivanja bitnih činjenica za odlučivanje. Odredbama članka 69. do 76. razrađuje se postupanje poreznih obveznika i drugih osoba vezano za davanje obavijesti te se detaljnije uređuju vještačenje, korištenje isprava i očevid kao dokazna sredstva kojima se koristi porezno tijelo prilikom utvrđivanja bitnih činjenica i propisuje se koje osobe mogu uskratiti davanje obavijesti. Odredbom članka 77. Zakona uređeno je kad porezno tijelo može riješiti stvar neposredno bez obavljanja posebnih procesnih radnji. Odredbom članka 78. je propisano tko snosi teret dokaza u poreznom postupku. Odredbama članka 79. do 81. se određuje dokazna snaga knjigovodstvenih podataka te se detaljnije razrađuje postupanje poreznog tijela u slučaju fiducijarnih odnosa te postojanja manjka robe. Odredba članka 82. propisuje u kojim slučajevima porezno tijelo može utvrđivati poreznu osnovicu procjenom te su propisani kriteriji za vršenje procjene. Odredbama članka 83. i 84. Zakona su propisane pretpostavke pod kojima porezno tijelo može produžiti dane rokove te uvjeti i rokovi pod kojima može dozvoliti povrat u prijašnje stanje u slučaju da je porezni obveznik opravdano propustio poduzimanje određenih radnji u roku.

7. Utvrđivanje poreza

Odredbe članka 85. – članka 93.

Odredbe članka 85. do članka 93. razrađuju institut poreznog rješenja. Uređuje se krajnji rok u kojem se porezno rješenje mora dostaviti poreznom obvezniku po godišnjoj poreznoj prijavi, oblik i obvezatni sadržaj poreznog rješenja, u kojim slučajevima se donosi privremeno porezno rješenje te u kojem slučaju porezno tijelo iznimno ne mora donijeti porezno rješenje ili već donijeto rješenje izmijeniti. Također se propisuju slučajevi donošenja poreznog rješenja kada se porez prijavljuje obračunskom prijavom. Ograničava se mogućnost izmjene ili stavljanja van snage poreznog rješenja na štetu poreznog obveznika te se propisuju slučajevi kada se ne može donijeti rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva.

8. Porezna zastara

Odredbe članka 94. – članka 96.

Odredbe članka 94. do 96. uređuju zastaru prava poreznog tijela na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe te prava na pokretanje prekršajnog postupka i zastaru prava poreznog obveznika na povrat poreza kamata i troškova ovrhe. Propisani su rokovi za nastupanje relativne i apsolutne zastare. Također je uređeno u kojem trenutku zastara počinje teći i koje radnje dovode do prekida zastare.

9. Pravna pomoć u poreznim stvarima

Odredbe članka 97. – članka 101.

Odredbe članka 97. do članka 99. uređuju obvezu pružanja unutarnje i međunarodne pravne pomoći poreznom tijelu te se razrađuje u kojim slučajevima i opsegu porezno tijelo može tražiti pravnu pomoć. Nadalje je člankom 100. propisana posebna obveza drugih upravnih tijela na dostavu obavijesti ukoliko postoji sumnja da nije plaćen porez. Odredbom članka 101. je propisano koje podatke i u kojem opsegu su banke dužne dostavljati poreznom tijelu.

10. Porezni nadzor

Odredbe članka 102. – članka 112.

Odredbe članka 102. do članka 112. uređuju postupanje poreznog tijela kad provodi porezni nadzor. Detaljno se uređuje koje su osobe ovlaštene provoditi porezni nadzor, kada je dopušteno provoditi porezni nadzor, opseg poreznog nadzora, postupanje poreznog tijela prilikom provođenja poreznog nadzora, prava i obveze poreznog obveznika, način utvrđivanja činjeničnog stanja utvrđenog poreznim nadzorom te pretpostavke za donošenje poreznog rješenja u poreznom nadzoru.

11. Plaćanje poreza i kamata po osnovi poreza

Odredbe članka 113. - članka 120.

Odredbama članka 113. do članka 118. detaljnije se uređuju način plaćanja poreza i kamata i vraćanja više plaćenog poreza i kamata. Precizno se utvrđuje trenutak s kojim se smatra da je plaćanje izvršeno, određuje se redosljed plaćanja u slučaju kada uplaćeni iznos nije dostatan za podmirenje duga u cijelosti te kada je dopušteno izvršiti prijeboj. Također je propisano s kojim danom se počinju obračunavati kamate te način obračuna kamata u slučaju odgode poreza. Odredbama članka 119. do članka 120. Zakona propisano je pod kojim pretpostavkama porezno tijelo može odgoditi naplatu poreznog duga i u kojem opsegu te u kojem slučaju Vlada RH i ministar financija mogu raspolagati tražbinama po osnovi poreza.

12. Sredstva osiguranja naplate poreznog duga

Odredbe članka 121. – članka 123.

Odredbe članka 121. do članka 123. propisuju od kojih osoba i pod kojim uvjetom porezno tijelo može zatražiti davanje sredstava osiguranja plaćanja poreza,

vrste sredstava osiguranja i pretpostavke za vršenje naplate poreza iz danih sredstava osiguranja.

VI. OVRŠNI POSTUPAK

1. Opće odredbe

Odredbe članka 124. – članka 138.

Odredbe članka 124. do članka 138. Zakona uređuju načela po kojima se provodi ovršni postupak. Precizira se koje osobe sudjeluju u ovršnom postupku, pravni osnov za provođenje ovrhe, način provođenja ovrhe, obvezni sastojci koje mora sadržavati rješenje o ovrsi, vrste pravnih sredstava kojima se može osporavati rješenje te kome i u kojem roku se mogu izjavljivati. Novina je da odredba članka 130. uvodi mogućnost izjavljivanja prigovora protiv rješenja o ovrsi koje se temelji na vjerodostojnoj ispravi, pri čemu o prigovoru odlučuje tijelo prvog stupnja te izjavljeni prigovor ima suspenzivni učinak. Odredbama članka 135. i 136. Zakona su propisane pretpostavke pod kojima porezno tijelo može odgoditi ili obustaviti ovrhu. Nadalje je odredbom članka 137. Zakona propisano u kojim slučajevima porezno tijelo iznimno može otpisati dospjeli porezni dug koji nije uspjelo naplatiti niti u postupku ovrhe. Propisana je supsidijarna primjena odredbi Ovršnog zakona.

2. Ovrha pljenidbom na pokretninama, tražbinama i drugim imovinskim pravima

Odredbe članka 139. – članka 157.

Odredbe članka 139. do članka 156. detaljno razrađuju način na koji porezno tijelo provodi ovrhu ovisno o predmetu ovrhe. Također se propisuje da porezno tijelo može u postupku ovrhe upisati založno pravo na pokretninama i nekretninama ovršenika u svrhu osiguranja naplate. Precizira se što može biti predmetom ovrhe te koje tražbine i pokretnine ne mogu biti predmetom ovrhe. Prilikom određivanja visine nepljenjive tražbine, novina je da je odredbom članka 142. visina vezana za iznos minimalne plaće utvrđene prema propisu o minimalnoj plaći. Za slučaj kada je predmet ovrhe tražbina ovršenika, propisane su obveze koje ima dužnik ovršenika. Također se uređuje postupanje za slučaj ako ovršenik ili treća osoba ističu da na predmetu ovrhe treća osoba ima prava. Odredbom članka 157. je uređeno tko snosi troškove ovrhe te način njihova utvrđivanja.

3. Mjere osiguranja

Odredba članka 158.

Odredbom članka 158. utvrđeno je u kojem slučaju i koje mjere može poduzeti porezno tijelo u svrhu osiguranja naplate poreza koji još nije dospio. Pri tom je novina da se predviđa mogućnost poduzimanja ovih mjera i u slučaju kad se ne vode poslovne knjige ili ne dostavljaju porezne prijave.

VII. PRAVNI LIJEK

Odredbe članka 159. – članka 171.

Odredbama članka 159. do 171. utvrđuju se vrste pravnih lijekova i to: žalba kao redovni te mijenjanje i poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom kao izvanredni pravni lijek. U okviru navedenih odredbi propisano je koje su osobe ovlaštene za izjavljivanje žalbe, rokovi za izjavljivanje žalbe, kome se žalba podnosi, način predaje te minimalni sadržaj žalbe i tijelo nadležno za donošenje odluke o žalbi. Postupak i ovlasti prvostupanjskog tijela po zaprimanju žalbe posebno su razrađene odredbom članka 163. Zakona. Odredbom članka 167. Zakona propisano je da žalba ima odgodni učinak, a samo iznimno nema odgodni učinak i to u slučaju ako je ožalbeni porezni akt donesen u skraćenom postupku. Također se propisuje sadržaj drugostupanjskog rješenja te rok za donošenje rješenja o žalbi. U okviru odredbe članka 171. Zakona su propisane pretpostavke za poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom.

VIII. ADMINISTRATIVNA SURADNJA IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA EUROPSKIH ZAJEDNICA ZA PODRUČJE POREZA

1. Opće odredbe

Odredbe članka 172. – članka 173.

Odredbom članka 172. određeno je nadležno tijelo za provođenje propisa Europskih zajednica o administrativnoj suradnji na području oporezivanja, uz izuzeće carina i posebnih poreza, te načelo jednakog postupanja s zahtjevima za administrativnu suradnju od ovlaštenih tijela država članica Europskih zajednica i zahtjevima tuzemnih tijela. Također je dana ovlast ministru financija na donošenje pravilnika te određen rok u kojem se pravilnik mora donijeti. Odredbom članka 173. utvrđeno je da se Uredbe Europskih zajednica o administrativnoj suradnji na području PDV-a primjenjuju izravno.

2. Razmjena informacija na području utvrđivanja neposrednih poreza

Odredbe članka 174. – članka 183.

Odredbom članka 174. određena je vrsta poreza na koje se razmjena informacija odnosi. Odredbama članka 175. do članka 177. propisano je postupanje Porezne uprave po zahtjevima ovlaštenih tijela država članica Europskih zajednica za razmjenu informacija i u slučaju kada Porezna uprava ne raspolaže traženim informacijama te u kojim slučajevima i koje informacije Porezna uprava može prosljeđivati bez posebnog zahtjeva. Odredbama članka 178. do članka 180. uređeno je u kojim slučajevima Porezna uprava može: odobriti prisutnost predstavnika drugih država članica tijekom postupka ili obavljanja službenih radnji u tuzemstvu, odrediti svojeg predstavnika da bude prisutan obavljanju istražnih radnji u drugoj državi te u kojim slučajevima se može obavljati usporedni nadzor kod više poreznih obveznika na području dvije ili više država članica. Odredbom članka 181. propisano je u kojem slučaju Porezna uprava dostavlja poreznom obvezniku upravnu obavijest te koji sadržaj ima upravna obavijest. Odredbama članka 182. i članka 183. propisana je obveza Porezne uprave na čuvanje podataka zaprimljenih putem administrativne suradnje na način propisan za poreznu tajnu, slučajevi kada Porezna uprava te podatke može prosljeđivati te kada može odbiti zahtjev za razmjenu informacija.

3. Pomoć pri naplati tražbina

Odredbe članka 184. – članka 194.

Odredbom članka 184. određena je vrsta tražbina za čiju naplatu Porezna uprava poduzima mjere temeljem zahtjeva i u korist drugih država članica te načelo jednakosti postupanja s zahtjevima ovlaštenih tijela država članica i zahtjevima tuzemnih poreznih tijela. Odredbama članka 185. i članka 186. uređen je način postupanja s zahtjevima drugih država članica, pretpostavke za odbijanje zahtjeva te u kojem slučaju i na koji način Porezna uprava prosljeđuje obavijesti poreznom obvezniku i podnositelju zahtjeva. Odredbama članka 187. do članka 189. propisano je u kojim slučajevima i na koji način Porezna uprava poduzima mjere osiguranja i mjere ovrhe te kada može odbiti zahtjev za provođenje mjera osiguranja ili ovrhe. Odredbom članka 190. propisane su pretpostavke za odobrenje odgode naplate i za nastavak postupka naplate. Odredbom članka 191. je određeno temeljem kojih propisa će se utvrđivati rokovi zastare. Odredbama članka 192. i članka 193. propisano je u kojoj valuti se naplaćuju tražbine, način postupanja s naplaćenim tražbinama i kamatama, kada je moguće odobriti odgodu ili obročnu otplatu, tko snosi troškove naplate i način nadoknađivanja troškova naplate. Odredbom članka 194. Porezna uprava je određena kao tijelo nadležno za podnošenje zahtjeva za pomoć pri naplati ovlaštenim tijelima drugih država članica.

IX. RAZMJENA INFORMACIJA IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA EUROPSKIH ZAJEDNICA O ISPLAĆENIM KAMATAMA NA DOHODAK OD ŠTEDNJE TEMELJEM DIREKTIVE 2003/48/EZ

1. Opće odredbe

Odredbe članka 195. - članka 201.

Odredbama članka 195. i članka 196. utvrđeno je nadležno tijelo za razmjenu informacija te je definiran cilj koji se želi postići propisivanjem u smislu Direktive 2003/48/EZ o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje. Odredbama članka 197. i članka 198. definira se tko se smatra stvarnim korisnikom za potrebe ovog Zakona te način i kriteriji za utvrđivanje stvarnog korisnika. Odredbama članka 199. i članka 200. definira se tko se smatra isplatiteljom za potrebe ovog Zakona te se propisuje obveza isplatitelja na dostavljanje informacija Poreznoj upravi i izuzeće za pojedine osobe. Odredba članka 201. definira što se smatra isplaćenom kamatom za potrebe ovog Zakona.

2. Razmjena informacija

Odredbe članka 202. - članka 203.

Odredbe članka 202. i članka 203. propisuju u kojem roku, na koji način i koje informacije isplatitelji dostavljaju Poreznoj upravi te način obavljanja automatske razmjene informacija.

Odredbe članka 204. – članka 205.

Odredbom članka 204. propisano je u kojem trenutku nastaje obveza za prvu dostavu informacija o isplaćenim kamata na dohodak od štednje temeljem Direktive 2003/48/EZ za hrvatske isplatitelje te se određuje postupak dijeljenja poreznih prihoda između država članica u prijelaznom razdoblju, obveze poreznog tijela i način na koji će postupati Porezna uprava u svrhu osiguranja povrata obustavljenog poreza po odbitku.

Odredbom članka 205. dana je ovlast ministru financija na donošenje pravilnika te rok u kojem se pravilnik mora donijeti.

X. ODREDBE O POREZNIM PREKRŠAJIMA

Odredbe članka 206. – članka 210.

Odredbama članka 206. do 210. definira se pojam poreznog prekršaja, određuje se tko je nadležan za donošenje rješenja o prekršaju, vrsta pravnog lijeka koji se može izjaviti te se u okviru istih odredbi propisuje koja činjenja ili nečinjenja čine prekršaj i visina novčanih kazni koje se mogu izreći za počinjeni prekršaj počiniteljima i odgovornim osobama u pravnoj osobi počinitelja.

XI. OVLAŠTI MINISTRA FINACIJA

Odredba članka 211.

Odredbom članka 211. su propisane ovlasti ministra financija na donošenje pravilnika.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Odredbe članka 212. – članka 214.

Odredba članka 212. propisuje postupanje poreznih tijela s zatečenim predmetima na način da će se započeti postupci nastaviti po odredbama ranijeg Zakona.

Odredba članka 213. propisuje prestanak važenja ranijeg Zakona.

Odredba članka 214. propisuje stupanje na snagu Zakona. Također je određeno da će dio odredbi Zakona kojima se uređuje administrativna suradnja i razmjena informacija s državama članicama Europskih zajednica stupiti na snagu danom prijema RH u članstvo EU.